VIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2008 : 5 : szeptember - október

1956 - 2008

„'56-ban csak egy igaz, becsületes út volt, és az Alma Mater azt választotta" - ünnepi megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharc 52. évfordulóján

TARTALOM

2 Dr. Mélykúti Gábor a GEO új dékánja
4 Mozgalmas évek az Erdőmérnöki Karon
6 190 éve alapították a Mezőgazdaság és Élelmiszeripari Kart
8 190 év története - dióhéjban
9 Gyökeret vert a legifjabb csemete
10 A Microsoft nagyágyúja a GEO-n
11 Területfejlesztési Szabadegyetem
12 3D adatgyűjtés és modellezés
13 Nemzetközi vidékfejlesztési képzés a MÉK-en
14 Tárgyalási szimulációs játék
15 Diákhitellel minden egyszerűbb
15 Akadémikusok Selmecbányán
16 Frissdiplomások horvátországi tanulmányútja
18 Csapatmunka volt
19 Végetért egy pályázat
20 Kutatók Éjszakája az Apáczai Karon
20 Negyedik az országos rangsorban egyetemünk közgazdászképzése
20 Sopronban közterületet tisztítottak meg a hallgatók
21 Hova siettetjük a gyermekeket?
21 Beköltözhetnek a Savaria Egyetemi Központ hallgatói a felújított kollégiumba
22 Megújul a Központi Könyvtár és Levéltár
22 230 éves a győri tanítóképzés - jubileumi ünnepség
23 Emlékkiállítás állatszobrokból
24 Buddhista értékrendet a gazdaságba?
26 Egyiptom: társadalom és életstílus
28 Borbély József: A helyről, ahol élünk
29 Kelták és rómaiak
29 Amikor a kockacukor lángra lobban...
30 Az élet rögös útjain - Takács János kötetéről
31 Búcsú Prof. Dr. Gidai Erzsébettől
32 In memoriam Dr. CSc Égető Emese

ELHUNYT PROF. DR. GIDAI ERZSÉBET, A KTK ALAPÍTÓ DÉKÁNJA

Prof. Dr. Székely Csaba dékánnak a temetésen elhangzott búcsúbeszédével emlékezünk meg a Nyugat-magyarországi Egyetem jelentős személyiségéről. (31. old.)

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely

VI. évfolyam, 5. szám
2008 szeptember - október

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, jborbely@ktk.nyme.hu (KTK)
Csiha Tünde Noémi (kommunikációs iroda)
Sütő Csaba András, scsa@atif.hu (AK)
Kleinhappel Miklós (SEK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
Dr. Lükő István iluko@fmk.nyme.hu (FMK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Dr. Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
fotók: Petyus András

A címlap: Hargitai Gábor
A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NYME Kommunikációs Irodájában történik
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem

Az online kiadás internetcíme: http://vaonline.nyme.hu/

DR. MÉLYKÚTI GÁBOR A GEO ÚJ DÉKÁNJA

2008. június 30-án lejárt Prof. Dr. Márkus Bélának, a Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar dékánjának megbízatása. 2001. július 1-jétől 7 éven át sikeresen vezette a kart. Számos oktatási, kutatási és beruházási projekt valósult meg ebben az időszakban. 2008. július 1-jén Dr. Mélykúti Gábor egyetemi docens kapott megbízást a fehérvári kar dékáni teendőinek ellátására.

-A fehérvári időszak első pillanataitól kezdve otthonosan mozog a „PirosAlma Materben". Érződnek a felsőoktatásban eltöltött évek, a kutatásban és a gyakorlati alkalmazásban szerzett tapasztalatok. Bár vagyunk páran a kollégák között, akik Dr. Mélykúti Gábort még egyetemista éveinkből ismerjük, de az „új helyzet" bennünket is kíváncsivá tesz néhány kérdés erejéig.

Dr. Mélykúti Gábor

- Illendőségből elsőként azt kérdezem, hogy érzi magát Fehérváron? Provokatívabban téve fel a kérdést: Milyen volt a fogadtatás?

- Nem idegenként jöttem a GEO-ra. Régi szakmai ismeretség köt a kar oktatóinak többségéhez. Kollégáim közül többekkel együtt koptattuk hallgatóként a Műegyetem lépcsőit, jó néhány pedig a hallgatóm volt. Az MFTTT főtitkáraként pedig szinte valamennyi kollégával sikerült megismerkednem. A kollégák tehát több oldalamról is ismerhetnek, ezért öröm számomra, hogy nagyon kedvező, baráti fogadtatásban részesültem. Úgy érzem, megvan az egymás iránti kölcsönös megbecsülés, tisztelet. Ilyen környezetben jó érzés dolgozni.

- Mennyiben más a „műegyetemi méretek és létszámok" után az oktatás itt Fehérváron? A kisebb intézmény, kevesebb hallgató jelent-e előnyt vagy hátrányt?

- Ez nem ilyen egyértelmű. A NYME-n is több ezer hallgató van, igaz öt városban szétosztva. A BME-n egy helyen, egy campus területén találkozhat az ember naponta ennyi hallgatóval. Az valóban más hangulat, hogy ott az udvaron végigsétálva építész, gépész, villamosmérnök, vegyészmérnök, stb. kollégákkal lehet találkozni, és szót váltani. Ez a sokszínűség itt valóban nincs meg. A szakot nézve azonban más a helyzet. A BME-n a földmérőmérnöki szakon egy évfolyamban 20-30 hallgató van szemeszterenként, itt a GEO-n viszont 50-100. Tehát kívülről nézve ott van lényegesen több hallgató, bent az órákon viszont itt. Ez kezdetben egy kicsit szokatlan is volt számomra. Az, hogy Fehérváron összesen csak mintegy 800 hallgató tanul egyszerre, nagyon jó lehetőséget biztosít a közvetlenebb oktató-hallgató viszony kialakulásához, és a hagyományok ápolásához.

- Vannak-e elképzelései a karon folyó oktatás népszerűsítésével kapcsolatosan? Értem ez alatt a hagyományos szakokat és az újonnan induló vagy indítani kívánt szakokat is.

- Szakmánk egy kis szakma, néhány ezren művelik az egész országban. Ebből következik, hogy az ismertsége sem olyan nagy. Ezért külön hangsúlyt kell helyezni a propagandára. Tevékenységi körünk azonban igen széles. Az építőmérnöki tevékenységhez kapcsolódó munkáktól az ingatlan nyilvántartáson, kataszteri térképezésen, birtokrendezésen át a térinformatikával kapcsolatos különböző alkalmazási területekig sok helyen szükség van a térképek, geometriai adatok előállítóira. Amikor egy szép mérnöki létesítmény - pl. egy autópálya, vagy egy híd - elkészül, mindenki a tervezőmérnökre gondol és az ő munkáját dicséri. Azt csak kevesen tudják, és szinte senki nem látja, hogy a tervezés előtt már szükség volt tervezési alaptérképre, az építés megkezdése előtt a területeket ki kellett sajátítani, a megtervezett létesítményt a terepen ki kellett tűzni, építés közben számtalan ellenőrző mérést kellett végezni, az építési munkákat nemcsak időben, térben is össze kellett hangolni, és a végén a megvalósult létesítményt fel kellett mérni és a térképeken feltüntetni. Ez mind-mind a földméréshez, földrendezéshez, ingatlan nyilvántartáshoz kapcsolódó feladat. Azon vagyunk, hogy ezt a legkülönbözőbb fórumokon bemutassuk.

- Azon szerencsések közé tartozik, akik külföldi egyetemen végezhettek tanulmányokat. Mára, hogy a határok az oktatás terén is megnyíltak, saját tapasztalatai alapján milyen hatással lehet hallgatóinkra egy-egy külföldi egyetemen eltöltött szemeszter?

- Valóban szerencsésnek érzem magam, hiszen a 80-as években a szakmai eredmények mellett szerencsére is szükség volt, hogy „nyugati" ösztöndíjat lehessen kapni. Ma egy sikeres pályázathoz a jó nyelvtudás és a jó tanulmányi eredmény elegendő. Mondhatom, hogy szinte csak a hallgató akaratán, kitartásán és szorgalmán múlik, hogy egy ösztöndíjat elnyer-e, vagy sem. Természetesen a „csak" itthon megszerzett diploma is elegendő és nemzetközileg is elismert. Számtalan példa van arra, hogy az itthon megszerzett diplomával külföldön nem kell szé-

gyenkezni, szakembereink nagyon jól megállják a helyüket a külföldi projektekben. Több példa van arra is, hogy a magyar diploma után külföldi egyetemen szereztek doktori fokozatot. Ennek ellenére mindenkinek ajánlom, hogy hallgatóként használja ki a lehetőséget, hogy külföldi tapasztalatokat szerezzen. Ez természetesen a tanulmányok szempontjából is igen hasznos, hiszen a tananyagot más nézőpontból, más szemlélettel is meg lehet ismerni. Ennél talán fontosabb a tapasztalatszerzés, a kapcsolatok építése. A hallgató korban kialakított kapcsolatok egy egész életen át elkísérhetik az embert, és ez manapság a nyitott határok, nemzetközi projektek esetén rendkívüli előnyöket jelent. Egy szervezett, több hónapos külföldi tartózkodás egészen más, mint egy turistaút. Ennek során belülről lehet a kinti viszonyokat megismerni. Közvetlenül tapasztalni lehet, hogy ott is ugyanolyan emberek élnek, nekik is vannak problémáik, bánataik, és természetesen sikereik, örömeik. Ezeket tapasztalva az ember önbecsülése, saját értékeinek a felismerése, az itthoni helyzet megítélése sokkal reálisabb lehet. Tehát: minél többen éljenek a lehetőséggel!

- Melyek a legfontosabb tanácsai egy „balek" számára? Milyen útravalót adna a frissen végzetteknek?

- Szégyellem magam, de egy „pogány" milyen tanácsot adhat egy „baleknak", pláne egy „firmának"? Ha mégis, talán azt, hogy a balekok használják ki jól az egyetemi éveket, tanuljanak nyelveket, ismerjék és szeressék meg a szakmájukat, építsenek ki jó kapcsolatokat!

A végzősök pedig hasznosítsák az itt tanultakat, ne feledjék társaikat, ápolják a hagyományokat, és folyamatosan képezzék tovább magukat! Remélem, mindegyikük megtalálja helyét a szakmában, és szép sikereket könyvelhet majd el mind a szakmai, mind a magánéletében.

- Köszönöm a beszélgetést, sok sikert a dékáni programban foglaltak megvalósításához.

Balázsik Valéria

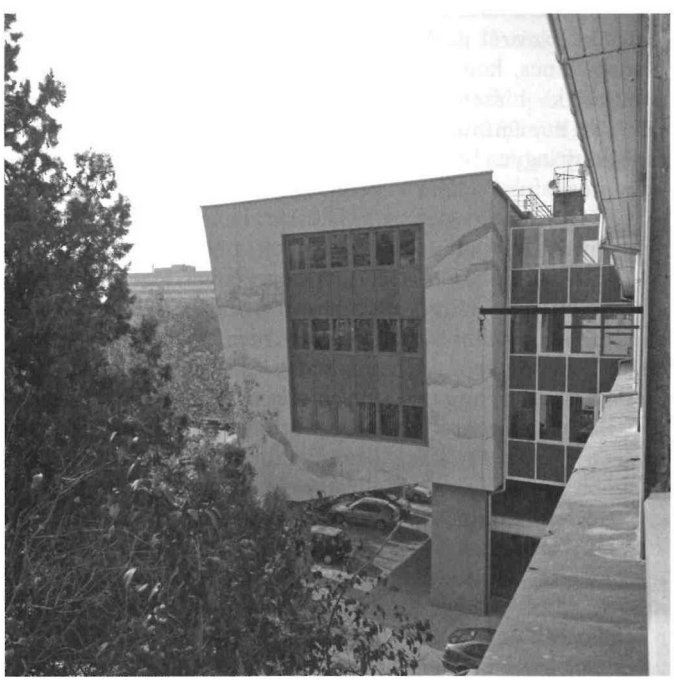

A GEO új épületszárnya
fotó: Petyus András

Dr. Mélykúti Gábor 1973-ban a Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett építőmérnöki diplomát földmérő mérnöki szakon. A végzést követően a BME Felsőgeodézia Tanszékének tudományos továbbképzési ösztöndíjasa lett. 1976-ban az egyetem Fotogrammetria Tanszékére került tanársegédi státuszba, ahol 1979-ben műszaki doktori címet szerzett. Értekezésének témája a „Szintvonalak automatikus előállítása" volt. Adjunktusi kinevezését követően az analitikus fotogrammetria, a digitális felületmodellezés, a légiháromszögelés és a mérnökfotogrammetria szakterületeken tevékenykedett. 1980-81-ben a Hannoveri Egyetem Fotogrammeriai és Mérnökgeodéziai tanszékén Humboldt ösztöndíjasként Prof. Dr-Ing. Gottfried Konecny témavezetésével mélyítette szakmai ismereteit. Egyéves németországi tartózkodása alatt kutatásait a „Véges elemek módszerének alkalmazása digitális felületmodellek előállítása során" témában végezte. 1986-tól 88-ig a Földmérési és Távérzékelési Intézet Automatizálási Osztályának tudományos osztályvezetője volt. Ezt követően ismét visszatért a katedrához. Eközben elméleti ismereteit a gyakorlatban is kamatoztatta a Geomatik Geoinformatikai és Mérnöki Tanácsadó Kft. műszaki igazgatójaként 1991-től 2004-ig. 1994-ben műszaki tudományok kandidátusa tudományos fokozatot szerzett. Disszertációjának témája a „Geoinformatika és a digitális felületmodell kapcsolata" volt.

1995-ben egyetemi docensi kinevezést kapott a BME Fotogrammetria és Térinformatika Tanszékén, ahol a fotogrammetria, mérnökfotogrammetria, topográfia és a topográfiai adatbázisok tárgyakat oktatta.

Az egyetemi oktatás mellett 1994-től számos szakmai tisztséget töltött be.

1990-1994 között a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság (MFTTT) főtitkára volt.

1994-1996 A MTA Geodéziai Tudományos Bizottság tagja, a Fotogrammetriai és Távérzékelési albizottságának titkára.

1995 - 2003 A Geodézia és Kartográfia szaklap szerkesztőbizottságának tagja.

1996 - 1999 A MTA Geodéziai Tudományos Bizottsága tikára.

1999-2002 MTA Geodéziai Tudományos Bizottság tagja, a Fotogrammetriai és Távérzékelési Albizottság elnöke.

1996-ban szakmai tevékenységének elismeréseképpen az MFTTT Lázár deák emlékérem kitüntetésében részesült.

2003-tól az MFTTT Fotogrammetriai és Távérzékelési Szakosztály elnöke.

A műegyetemi felsőoktatási évek alatt szervezési, irányítási feladatok terén is tapasztalatokat szerzett. A BME Építőmérnöki Kar Doktori Bizottságának, majd később az Oktatási Bizottságának titkára volt. Közben 1997-től 2001-ig az Építőmérnöki Kar igazgatási dékánhelyettesi feladatait látta el.

2006-tól a Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar Fotogrammetria és Távérzékelés Tanszékén egyetemi docens, valamint a kar Geomatikai Intézetének igazgatója.

MOZGALMAS ÉVEK AZ ERDŐMÉRNÖKI KARON

Interjú Prof. Dr. Náhlik Andrással, az Erdőmérnöki Kar dékánjával a 200 éves évforduló alkalmából

- Szeptemberben ünnepelte az Erdőmérnöki Kar az önálló erdőmérnöki képzés 200 éves évfordulóját. Mi tekinthető az eltelt 200 év legnagyobb sikerének?

- Nehéz kiragadni eseményeket vagy megvalósult terveket, mégis egyik legnagyobb sikernek azt értékelem, hogy erdőmérnökképzésünk rövid időszakoktól eltekintve megmaradt egyedülinek az országban, a történelmi Magyarországon és jelenleg is. Éppen ezt az értéket látjuk most veszélyeztetve. Siker az is, hogy a képzés időtartama 3 évről fokozatosan 5 évre nőtt, ezzel a régi akadémiai, majd főiskolai képzés egyetemi szintűvé vált. Sikert jelent továbbá, hogy néhány más ország erdőmérnökképzésétől eltérően, nálunk az oktatás műszaki oldala erős. Ebben nem kis szerepe volt annak, hogy a műszaki tekintetben nagyon színvonalas bányamérnökképzés mellett jött létre, és sok esetben együtt hallgattak alapozó és műszaki tárgyakat a bánya- és az erdőmérnök hallgatók. Nagy siker az is, hogy a selmeci-soproni hagyományokat sikerült megőrizni, átmenteni olyan időszakban, amikor a hatalom igyekezett azokat eltörölni.

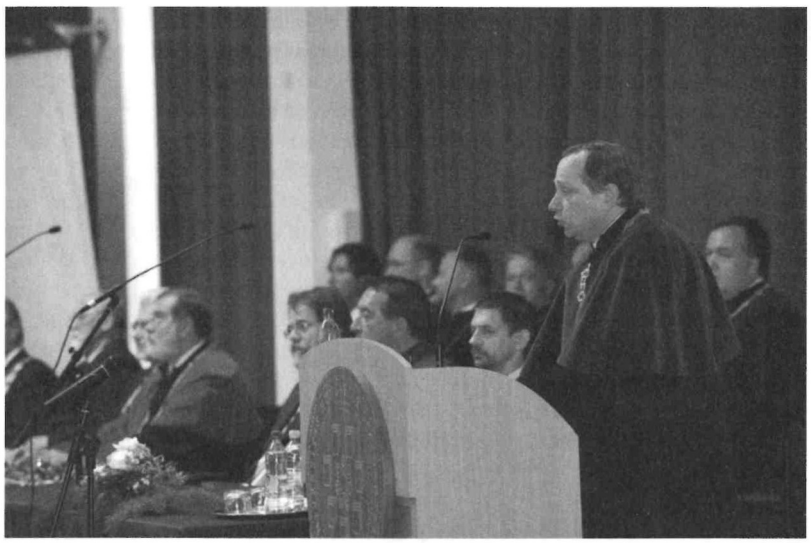

Az erdészeti felsőoktatás 200. évfordulójára rendezett díszünnepségen
fotó: Petyus András

- Mi veszélyezteti a képzést?

- Két tényezőt említenék. Az egyik, hogy amikor a bolognai folyamat alapján a lineáris képzésre kellett áttérnünk, a korábban osztatlan erdőmérnöki képzést meg kellett bontanunk 3 és fél éves alapképzésre és kétéves mesterképzésre. Maga a képzés megbontása is sok nehézséget okozott, többször szakmai szervezetekkel is tárgyaltunk a megoldásról és végül jobb híján arra jutottunk, hogy a klasszikus erdészeti tárgyakat (erdőművelés, erdőhasználat, erdőrendezés bizonyos kérdései) mindenképpen tanítanunk kell az alapképzésben, a műszaki tárgyak zömét pedig áttennénk mesterképzésbe. Ennek megfelelően dolgoztuk ki és adtuk be a szakindítási kérelmet. Időközben a szakmai szervezetek megerősítették azt a meggyőződésünket, hogy a munkaerő-felvevő piac nem tud mit kezdeni az alapképzést végzett erdőmérnökökkel, legalábbis ilyen tömegben biztosan nem. Ezért a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség és az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete, az Országos Erdészeti Egyesület és a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége támogatásával az osztatlan képzés visszaállítását kérvényező levélben fordult Hiller miniszter úrhoz. Minisztériumi szinten mi is jeleztük az osztatlan képzés visszaállítására vonatkozó igényünket. Legutóbb az agrár dékánok értekezletén, amit a szakállamtitkár úr hívott össze, elhangzott, hogy a minisztériumnak nincs ellenvetése az osztatlan képzés visszaállításával kapcsolatban. Feladatunk a Magyar Akkreditációs Bizottság meggyőzése is.

A másik probléma, amivel szembesültünk az, hogy a jelek szerint, más intézmények is akarnak erdőmérnökképzést indítani. A szakok indításának elbírálását a Magyar Akkreditációs Bizottság végzi, minimumkövetelményeket állítva az intézményekkel szemben. Ha ezeket teljesítik, zöld utat kapnak a képzések indítására, ami pedig veszélyezteti képzésünket, a hallgatók létszámának várható csökkenése, és a képzés minőségének romlása miatt. Ez utóbbit már megtapasztaltuk más képzéseink kapcsán. 1993-ban mi indítottuk a vadgazda mérnöki szakot is, mostanra 5 intézmény képez vadgazdákat és országos szinten az oktatás minősége drasztikusan zuhant, aminek oka a hallgatókért folyó intézmények közötti verseny és a képzésbe belépő sok, átlagosan gyengébb felkészültségű hallgató. És akkor még nem beszéltem arról a problémáról, hogy a sok végzett hallgató elhelyezkedési nehézségekkel is küzd. Meggyőződésem szerint jelenleg 2 olyan intézmény van, amelyik megfelelő tudományos és oktatási háttérrel indíthatná a képzést. De hasonlót lehet elmondani a természetvédelmi mérnökképzésről is. Az ellen természetesen semmilyen kifogásunk nincs, hogyha egyes tárgyainkat az agrár szakokon is oktatják - hiszen mi is oktatunk mezőgazdasági ismereteket -, de ez semmiképpen nem fejlődhet oda, hogy erdészeti szakirány legyen belőle. Már vannak olyan kezdeményezések, hogy középfokú erdész végzettségnek ismerjék el ezt a szakirányt, így ez nem csak minket érint, hanem a középfokú erdészképzést folytató intézményeinket is. Mi, az ő érdekükben is szeretnénk, ha ez nem történne meg. Félreértés ne essék: nem a konkurenciától félünk, hanem attól, hogy olyan helyeken is elindul a képzés, ahol a minőség nem megfelelő. A verseny nem tiszta e tekintetben: mi minősített oktatók sokaságát fizetjük és alkalmazzuk, míg máshol sok esetben a képzést vendégelőadókkal oldják meg, illetve nem a szűken vett szakterületeken tevékenykedő oktatókkal akkreditáltatják a szakot. Ezek a legnagyobb aggályaink. Ezt a problémát maguk az agrárképzést folytató felsőoktatási intézmények nem tudják megoldani, itt központi beavatkozásra lenne szükség. Nem a minimumfeltételek meglétét kellene vizsgálni a szakok akkreditációjakor, hanem az adott képzés minőségét összehasonlítani az egyes területeken és ha kell, bátran kimondani, hogy szakokat, vagy intézményeket meg kell szüntetni, a hagyományosan magas színvonalú képzést folytató intézmények védelmében.

- Beszélt a minőségről. A karon nagyon magas a minősí-

tett oktatók aránya.

- Igen, arányuk megközelíti a 80 %-ot. Ne felejtsük azonban el, hogy ez amellett, hogy örvendetes, hiszen képzéseink magas színvonalának biztosítéka, egyben gondot is jelent a magas bérköltségek miatt!

- Mi jellemző az elmúlt évekre, mióta ön vezeti a kart?

- Nagyon mozgalmas volt ez a több mint 2 év. Sok olyan változás következett be, amire nem nagyon lehetett számítani. Át kellett alakítani a kar szervezeti struktúráját. Ezt tette szükségessé az a törvényi szabályozás, hogy az összoktatói-kutatói létszám maximum 20%-a lehet a vezetők száma. Folyamatos az átállás a lineáris bolognai képzésre, ami nagyon sok feladatot ad. Az intézményi finanszírozás tekintetében is adódnak problémák, kevesebb pénzből kell gazdálkodnunk, mint korábban. Ezt csak a egyéb források bevonásával tudjuk megoldani, tehát a saját bevételeket növelni kell ahhoz, hogy a jelenlegi oktatói létszámot megtarthassuk. Márpedig oktatóinkra szükségünk van, hiszen a kapacitásszámok kimutatásánál kiderült, hogy ebben a tekintetben éppen a határon mozgunk, a jelenlegi képzést nem tudjuk kevesebb oktatóval megoldani. Időközben volt egy akkreditáció is, amit sikeresen, a legmagasabb minősítéssel sikerült abszolválnunk, és ami szintén sok feladatot rótt ránk. És akkor még nem beszéltem az erdőmérnökképzés teljes átszervezéséről a bolognai elvek alapján. Dolgozunk a hetedik féléves, gyakorlati képzés megszervezésén, ami korábban nem volt a kredit rendszerű képzésben. Emellett egy fiatal oktatókból álló különbizottság alakult, amely áttekinti a különböző szakok oktatási struktúráját, és tanterveiket egymáshoz közelíti, ami adott esetben tantárgyak összevonását, vagy elhagyását fogja eredményezni. A jelenlegi létszámmal, a jelenlegi tantervek mellett ugyanis nagyon leterheltek az oktatóink, aminek következtében kevesebb idejük jut a kutatómunkára, kevesebb idejük van saját bevételek megszerzésére. E bevételek híján, oktatókat kellene elbocsájtani, amit nem akarunk, hiszen szükségünk van minden kiművelt emberfőre a karon.

- A költségvetés hány százalékát kell kigazdálkodnia a karnak?

- A bérek 70%-át kapjuk meg költségvetési támogatásból, a maradékot saját bevételekből kell kigazdálkodnunk.

- Milyen források jöhetnek szóba?

- Különböző források vannak: a legnagyobb pénzalapokat nagy projektjeink tartalmazzák, pl. az ERFARET, a KKK, vagy Jedlik-projektek. A bennük dolgozó kutatók és oktatók bérének egy részét átterheljük ezekre, hiszen munkaidejük jelentős hányadában kutatási tevékenységet végeznek. Vannak továbbá innovációs és különböző szakértésekből, szaktanácsadásból, tervezői munkából származó bevételek. Korábban a ezekből a munkában résztvevők nagyobb mértékben részesültek megbízási szerződések alapján, most bizony ezek nagy részét a hiány csökkentésre kell fordítanunk.

- Milyen irányba tart a kar, milyen jövő, milyen változások várhatóak?

- A közeljövő fontos feladata a különböző szakok tanterveinek már említett egyeztetetése, olyan megváltoztatása, ami tárgyak összevonását jelenti az egyes szakok között. Ezek nyilvánvalóan a tantervek kisebb-nagyobb megváltozását fogják eredményezni, mely változások azonban nem érinthetik az alapozó tárgyak minőségét, mennyiségét, és nem érinthetik a műszaki tárgyak arányát sem, amellett, hogy nagyon nagy jelentőséget tulajdonítunk a biológiai-ökológiai tárgyak oktatásának is, hiszen az erdők és a vadállomány kezelésében egyre hangsúlyosabb a természetvédelmi szempont. Elképzelhető, hogy lesznek olyan ismeretek, amelyeket majd be kell venni a tantárgyi programokba. Emellett elsődleges törekvésünk, hogy visszaállítsuk az osztatlan képzést az erdőmérnökképzésben. Azokat a képzéseinket, amelyek korábban főiskolai szintűek voltak, mester szinttel egészítettük ki, ezek zökkenőmentes bevezetése szintén fontos feladat.

- Nem beszéltünk még az idegen nyelvű képzésekről.

- Úgy tűnik - és ez nem csak a mi karunk tapasztalata -, hogy ugyan el tudnánk indítani alap, vagy mesterképzésben angol, vagy német nyelvű képzéseket - hiszen megvannak rá az oktatóink -, azok a várakozások, amelyek szerint Európából nagy létszámban jelentkeznének hallgatók angol nyelvű képzésekre, megalapozatlanok voltak. Tapasztalataink és információink szerint jórészt Kínából, vagy arab országokból jelentkeznek hallgatók, akik sok esetben Magyarországot csak ugródeszkának tekintik és lehetőségnek arra, hogy továbbjussanak Nyugat-Európába. Másrészt nem mondunk le az angol nyelvű képzésről, hiszen egyéb projektek keretében jelenleg is folyik a karon idegen nyelvű képzés. 6 tárgyban indítottunk angol kurzusokat, kanadai-olasz-magyar közös projektünk keretén belül - hallgatók cseréjével - jelenleg is tanulnak kanadai hallgatók az egyetemen és van egy spanyol hallgatónk is. Első lépésként annak a lehetőségét látom, hogy részképzésekben vegyenek részt nyugat- európai vagy kanadai hallgatók nálunk. Jelenleg az erdőmérnök szakon 18 tárgyat hallgathatnak angolul, egészen jól állunk e tekintetben. Képesek lennénk beindítani ezeket a képzéseket, de sok helyen van angol nyelvű képzés szerte Európában. Nem látom reális esélyét annak, hogy megfelelő létszámú évfolyamokat tudnánk elindítani. Törekednünk kell azonban a doktori képzés angol nyelven történő megvalósítására, mert jelenleg a doktori képzésben nagyobb lehetőségeket látunk a külföldi hallgatók idevonzására.

- Köszönöm a beszélgetést.

Csiha Tünde Noémi

Az erdészeti felsőoktatás 200 évét bemutató almanach bemutatóján

190 ÉVE ALAPÍTOTTÁK A MEZŐGAZDASÁG ÉS ÉLELMISZERIPARI KART

Tanévnyitó Ünnepi Tanácsülés Mosonmagyaróváron

Az 1818-ban alapított Magyaróvári Felsőbb Gazdasági Magán-Tanintézet - Európa első agrár-felsőoktatási intézménye - ma Magyarország hatodik legnagyobb egyetemének Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karaként képzi a hazai agrárszakemberek színe-javát.

Az alapításának 190. évfordulóját ünneplő Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Tanévnyitó Ünnepi Tanácsülésén elhangzott beszédében Prof. Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora kiemelte, hogy „a 2008-as jubileumi év üzenete az elkötelezettség az intézmény, a választott szakma és a magyar agrárium iránt."

Dr. Végvári György agrár-felsőoktatási főtanácsadó az Oktatási és Kulturális Minisztérium nevében köszönte meg az intézmény 190 éves teljesítményét, és adta át Dr. Hiller István oktatási és kulturális miniszter elismerő oklevelét Dr. Schmidt Rezsőnek, a mosonmagyaróvári kar dékánjának: „Fontos feladat, hogy olyan alkalmazható ismereteket adjunk át a hallgatóknak, melyek birtokában a friss diplomások munkahelyteremtőként jelennek meg a munkaerőpiacon, és hatékony részeseivé válnak Európa gazdaságának."

„A 25 évvel ezelőtti 0,5 ha helyett ma már csak 0,2 ha szántóföld jut átlagosan egy lakosra a Földön. Ennek következtében az agrárium szerepe felértékelődik, a jól képzett szakemberekre egyre nagyobb szükség lesz. A világ élelmiszerellátása stratégiai kérdés, és önök ebben a stratégiában szerezhetnek pozíciót." - szólt az első évfolyamos hallgatókhoz Dr. Németh Tamás, az MTA főtitkára az ünnepélyen.

A Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar az alapképzéstől a legmagasabb szintű egyetemi oktatásig kínál perspektívát az Óvárra jelentkezőknek. A változó világhoz alkalmazkodva új szakok jelennek meg, az alapvető cél azonban ugyan az, mint 190 éve: a kor követelményeinek megfelelő mezőgazdasági ismeretekkel ellátni a hallgatókat, mellyel sikeresek lehetnek a munka világában. „A magyaróvári képzés sajátosságai között mindig számon tartották a családias légkört, az oktatók és hallgatók közös tevékenységén alapuló műhelymunkát. Legyenek tevékeny résztvevői az oktatásnak, használják ki az egyetem által biztosított feltételeket!" - hívta a hallgatókat az oktatókkal végzett közös munkára Dr. Schmidt Rezső dékán.

Szabó Miklós Mosonmagyaróvár város polgármestere köszöntő beszédében elmondta, hogy az egyetem és a város közös törekvése az együttműködés szálainak minél szorosabbra fűzése. „Védjék és óvják-e különleges adottságokkal rendelkező település természeti és épített értékeit, éljenek a város és az egyetem adta lehetőségekkel!" - kérte a polgármester Mosonmagyaróvár új polgárait.

Az óvári gazdászok legifjabb generációja állattenyésztő mérnöki, élelmiszermérnöki, gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, környezetgazdálkodási agrármérnöki, mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnöki, valamint mezőgazdasági mérnöki alapképzési szakokon kezdheti meg tanulmányait a 2008/2009-es tanévben. Az alapképzésekre (BSc) idén összesen 140 hallgató iratkozott be.

Az állattenyésztő mérnöki, az élelmiszerbiztonsági és -minőségi mérnöki, a növényorvosi és a mezőgazdasági biotechnológus mesterképzési (MSc) szakokon 21 fő kezdi meg tanulmányait. A szakmai ismeretek magasabb lépcsőfokát je-

Prof. Dr. Schmidt Rezső dékán és a miniszteri elismerő oklevél

lentő PhD- képzésekre 14-en nyertek felvételt, a növényvédelmi szakmérnöki szakon 41-en, a szaktanácsadó szakmérnöki szakon 8-an kezdik meg a tanévet.

Az első évfolyam évfolyamfelelős tanári kinevezését Dr. Alvincz József, az évfolyamfelelős helyettesi kinevezését Dr. Kacz Károly vehette át.

A tanévnyitón sor került három PhD jelölt: Káldi Judit, Szabóné Varga Noémi Ivett és Karácsony Péter ünnepélyes doktorrá avatására, valamint a díszokleveles 'öreg diákok' köszöntésére is.

„...Akadémiai rendes hallgatóul felvétetett az 1934/35. tanévben Magyaróvárra..."

Füssy Aladárnak rubin oklevelet adományozott az egyetem

„Füssy Aladár Gazdasági Akadémiai rendes hallgatóul felvétetett az 1934/35. tanévben, Oklevelet nyert 1938. évi november hó 17.-én Magyaróváron"- jegyzi cirkalmas betűkkel a sárgult lapú Anyakönyv.

A ma 93 éves Füssy Aladár 70 éve, a Felsőbb Gazdasági Magán Tanintézet alapítása és a jelenkor közötti félidőben járt Magyaróvárra. Tanulmányait ugyanabban a sok hadviselést megért ötszögletű középkori várépületben végezte, melyben Albert Kázmér megalapította Európa első agrárfelsőoktatási intézményét, és amelyben ma a jogutód Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar képzi az agrárszakembereket.

Az intézmény vezetői minden évben gránit, rubin, vas, gyémánt, és aranydiplomát adnak át azoknak a gazdászoknak, akik 75, 70, 65, 60 illetve 50 évvel ezelőtt végeztek tanulmányaikkal Magyaróváron.

A kar Füssy Aladár okleveles mezőgazdasági mérnöknek Rubin oklevelet adományozott elismerésül 2008. szeptember 5-én, az intézmény tanévnyitó ünnepségén.

Vas díszoklevelét Burda Károly és Csukly Jenő, gyémánt díszoklevelét Beélik Andor, Dezső György, Etter Jenő, Gyöngyösy József, Dr. László László, Dr. Milinkó István, Pálfay Antal, Scheithauer Gyula, Dr. Szabó-Kozár János és Szombati István vehette át.

A díszoklevéllel kitüntetettek nevében Dr. Szabó-Kozár János mondott köszönetet, és hívta fel a fiatalok figyelmét a komoly tanulmányi munka mellett a vidám összejövetelekre és a város adta sportolási lehetőségekre, mint az egészséges fiatalság velejárójára, melyben nekik is bőven volt részük az egyetemista élet során.

A 70, 65, 60 éve végzett óvári gazdászok éppoly boldogan vették át díszokleveleiket, mint amilyen büszkén fogadták a napokban beiratkozott első évfolyamosok Prof. Dr. Faragó Sándor rektor és Prof. Dr. Schmidt Rezső dékán kézfogását a hivatalos hallgatóvá fogadásuk alkalmából.

„A kar családias hangulata, az ódon épületek unikumnak számítanak a magyar felsőoktatásban"

Az egyetem előterjesztésre példás és fegyelmezett tanulmányi munkájuk, eredményes diákköri és közéleti tevékenységük, valamint nyelvtudásuk elismeréséül az Oktatási és Kulturális miniszter Köztársasági Ösztöndíjat adományozott a 2008/2009-es tanév tartamára Kujáni Katalin Olga, Palkó Csaba, Petrás Döniz, Süle Judit és Tiborcz Endre hallgatóknak.

Kujani Katalin Olga V. évfolyamos hallgató a díj átadása idején éppen egy franciaországi árvízvédelmi gyakorlaton vett részt. Az angol, német és francia középfokú nyelvvizsgával rendelkező Gazdasági agrármérnök-jelölt szerint az Óváron folyó széles körű ismereteket adó agrármérnök képzéssel több elhelyezkedési lehetősége kínálkozik majd. A világjáró hallgatót már elsőévesként megfogta a kar családias hangulata és az ódon épületek, melyek unikumnak számítanak a magyar felsőoktatásban.

A Nyugat-magyarországi Egyetem Alma Mater emlékéremmel tüntette ki Szecsei Tímea és Tóth Ágnes hallgatókat az öt éven keresztül vállalt közösségi munkájukért, kiváló tanulmányi eredményükért és az Országos Tudományos Diákköri Konferencián elért helyezésükért.

Szecsei Tímea gazdasági agrármérnök az idei tanévtől már a kar PhD hallgatója: „Megtisztelő, hogy a munkámért ilyen rangos kitüntetéssel díjaztak. Témavezetőmtől, Dr. Salamon Lajostól nagyon sok segítséget kaptam a témám kidolgozásához, ami nagymértékben hozzájárult az OTDK-n elért I. helyezésemhez. PhD hallgatóként szeretném a kutatásaimat továbbvinni és a tudományos munkában elmélyedni."

Demonstrátori kinevezését Kujáni Katalin Olga, Máté Kinga, Palkó Csaba, Pénzes Anett, Sípos Orsolya, Smuk Norbert, Süle Judit és Vargová Zuzana vehette át a szeptember 5-i ünnepélyen.

Palkó Csaba III. évfolyamos Állattenyésztő mérnök szakos, Halászati szakirányos hallgató kérdésemre elmondta, hogy a mosonmagyaróvári Vártó és Várpince rekonstrukció olyan gyakorlati lehetőséget nyújt neki és hallgatótársainak, ami halászati téren országos szinten egyedülálló és kiemelkedő.

A Magyar Köztársaság elnöke Dr. Bali Papp Ágnest 2008. szeptember 1-jével egyetemi tanárrá nevezte ki, az erről szóló okmányokat szeptember 15-én veheti át.

Az Óvári Gazdászok Szövetsége 2008-ban Albert Kázmér emlékéremmel Sören Petersent, a lundsgaardi Növénynemesítési Kutatóintézet tulajdonosát tüntette ki az óvári hallgatók gyakorlati képzéséhez nyújtott rendszeres segítségéért és támogatásáért. A kitüntetést Dr. Nagy Frigyes, a Szövetség elnöke adta át a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Tanévnyitó Ünnepi Tanácsülésén.

„Lundsgaard neve fogalom az óvári hallgatók számára. Petersen úr több mint három évtizede tartja a kapcsolatot a karral és fogadja hallgatóinkat tanulmányutakra, szakmai gyakorlatra. Köszönjük, hogy ilyen egyedülálló lehetőséget biztosít az óvári gazdászok számára." -mutatta be a díjazottat a nyugalmazott földművelésügyi miniszter.

Miholicsné Orbán Katalin
kommunikációs munkatárs
NYME-MÉK

190 ÉV TÖRTÉNETE - DIÓHÉJBAN

A Magyaróvári Gazdasági Magántanintézetet – az 1818. október 25-én kelt Alapító Okirattal – Albert Kázmér szász-tescheni herceg abból a célból alapította, hogy ott mindenek előtt a saját birtokainak kezelésére legfelsőbb szinten szakembereket képezzenek.

„Széles e világot hosszában és
széltében ismerni szép dolog;
de mielőtt ismereteinknek
ily határtalanra terjegetnénk:
igen üdvösséges lenne,
saját hazánk körülményeivel
barátkozni meg."

/Kölcsey Ferenc)

A móvári vár

A 190 év során több alkalommal átszervezett és névváltozáson átesett intézmény 2000 óta a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karaként működik. Az ősi Alma Mater 190 éves múltja, a közel két évszázadnyi idő folyamán elért sikerei a mostani utódokat arra kötelezik, hogy ne csak megemlékezzenek a dicső múltról, hanem minden erejükkel azon munkálkodjanak, hogy a megszerzett hírnév ezután is fennmaradhasson.

1818 októberében nyitotta meg kapuit Magyaróvárott, Európa első magasabbfokú mezőgazdasági tanintézete, ahol 22 hallgatóval kezdték a tanítást.

Az intézet az agrár-felsőoktatásban, a tudományos kutatásban és a szaktanácsadásban töltötte be szerepét 1872-ig az Osztrák-Magyar Monarchia területén jelentkező igényeknek megfelelően. Az 1867-es kiegyezést követően határozott úgy Ausztria, hogy önálló agrárintézményt hoz létre Bécsben. 1872-ben létesített bécsi Mezőgazdasági Főiskola a magyaróvári Akadémiából, mint anyaintézményből vált ki.

Nagy érdeme a múlt századvégi professzori karnak, hogy sikeresen ötvözte a felsőoktatást a kutatással. A Magyaróváron dolgozó neves oktatók felismerték annak szükségességét, hogy az egyes tudományterületek művelése csak kutatóállomási szervezetben valósítható meg nemzetközileg is elismert szinten. Ennek bizonyságául megalapították a Gazdasági Eszköz- és Gépkísérleti Állomást, a Meteorológiai Megfigyelő Állomást, a Vetőmagvizsgáló Állomást, a Növénytermesztési Kísérleti Állomást, az Állatgyógyászati Állomást, a Növényélet- és Kórtani Állomást, a Magyar Királyi Tejgazdasági Kísérleti Állomást, az Országos Növénynemesítő Intézetet, a Vegykísérleti Állomást és a Szarvasmarhatenyésztők Egyesületét, melyeknek nagy része ma budapesti, illetve másutt működő intézet lett. 1942-ben a Mezőgazdasági Akadémia átalakult Mezőgazdasági Főiskolává, négyéves képzési idővel.

A második világháború után a főiskolát a Budapesti Mezőgazdasági Egyetemhez csatolták és az egyetem mezőgazdasági kara magyaróvári osztályaként működött. Az osztályt 1949-ben felszámolták. Története során 1949-1954-ig szünetelt csak Magyaróvárott a felsőszintű oktatás. 1954 augusztusától újra hangosak a tanintézet épületei. Az érkező elsőévesek előtt 1954. szeptember 5-én ünnepélyes keretek között megnyíltak a tudomány kapui. A fennállásától eltelt 190 év alatt társadalmi, politikai változások korát élte át az óvári tanintézet, de a professzorok, oktatók, kutatók szinte megszakítás nélkül oktattak-kutattak, szolgálva a magyar mezőgazdaságot. A következő átszervezés 1957-ben következett be, amikor egyetemi rangú felsőoktatási intézmény lett. Egy 1962. évi rendelet értelmében az intézmény új neve Mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskola. 1967-ben a képzés időtartama a nappali tagozaton öt, a levelező tagozaton hat év lett.

1970-ben a Keszthelyi és a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskolák összevonásával létrehozták az Agrártudományi Egyetem Keszthely elnevezésű intézményt, 1987-ben pedig a kaposvári Állattenyésztési Karral bővült az Egyetem. Ezt követően a kar új elnevezése: Pannon Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar Mosonmagyaróvár lett. A nyolcvanas évek második felétől Óvár - az ország nehéz gazdasági helyzete ellenére - sokat fejlődött. A felsőoktatási intézményhálózat átalakításáról megalkotott 1999. évi LII. törvény alapján jött létre 2000. január 1-jén a Nyugat-Magyarországi Egyetem. Jelenleg a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar az alapképzéstől a legmagasabb szintű egyetemi oktatásig kínál perspektívát az Alma Materbe jelentkező diákoknak. A változó világhoz alkalmazkodva újabb és újabb szakok jelennek meg, az alapvető cél azonban ugyanaz, mint 190 éve: a kor követelményeinek megfelelő szakmai ismeretekkel ellátni a hallgatókat, mellyel megalapozhatják a munkában való sikerességüket.

Dr. Vincze Judit
intézeti mérnök

GYÖKERET VERT A LEGIFJABB CSEMETE

A Természetvédelmi mérnöki szak alapítására emlékeztek Sopronban

Ha az Erdőmérnöki Kart egy évszázadokat megélt délceg tölgyként képzeljük el, koronájának sátra alatt egyre több fiatal fácska nyújtózik az ég felé, melyek az elmúlt évtizedekben indultak csírázásnak. Ezek között is a legfiatalabb csemete a Természetvédelmi mérnöki szak, amely idén ünnepelte nappali képzése fennállásának ötödik évfordulóját.

A szak végzős hallgatóiban született meg az elhatározás: egy szakalapítási emléktáblát avatnak az egyetem főépületének lépcsőházában. A rendezvény időpontjául szándékosan választották április 22-ét, a Föld Napját, melynek alkalmából a kar többi hallgatójával, a Kaán Károly Ökoklubbal valamint a Selmeci Társasággal összefogva a délután folyamán megtisztították a Rák-patak Erzsébet kerti szakaszát.

A délelőtti ünnepségen a népes számú résztvevőt Fóris Dóra bukovinai székely népdalokkal köszöntötte. Ezt követően Szépligeti Mátyás beszélt az ötlet születésének és a megvalósításnak körülményeiről, valamint annak időszerűségéről. Beszámolt a karon belüli hallgatói együttműködés és a hagyományápolás sikereiről, utalva ezzel az eredményes beilleszkedésre. Bemutatta a tábla tervezőjét Szeberényi Júlia, az Alkalmazott Művészeti Intézet hallgatója személyében, valamint a faragóművészt, Komáromi Gábor faipari mérnök hallgatót.

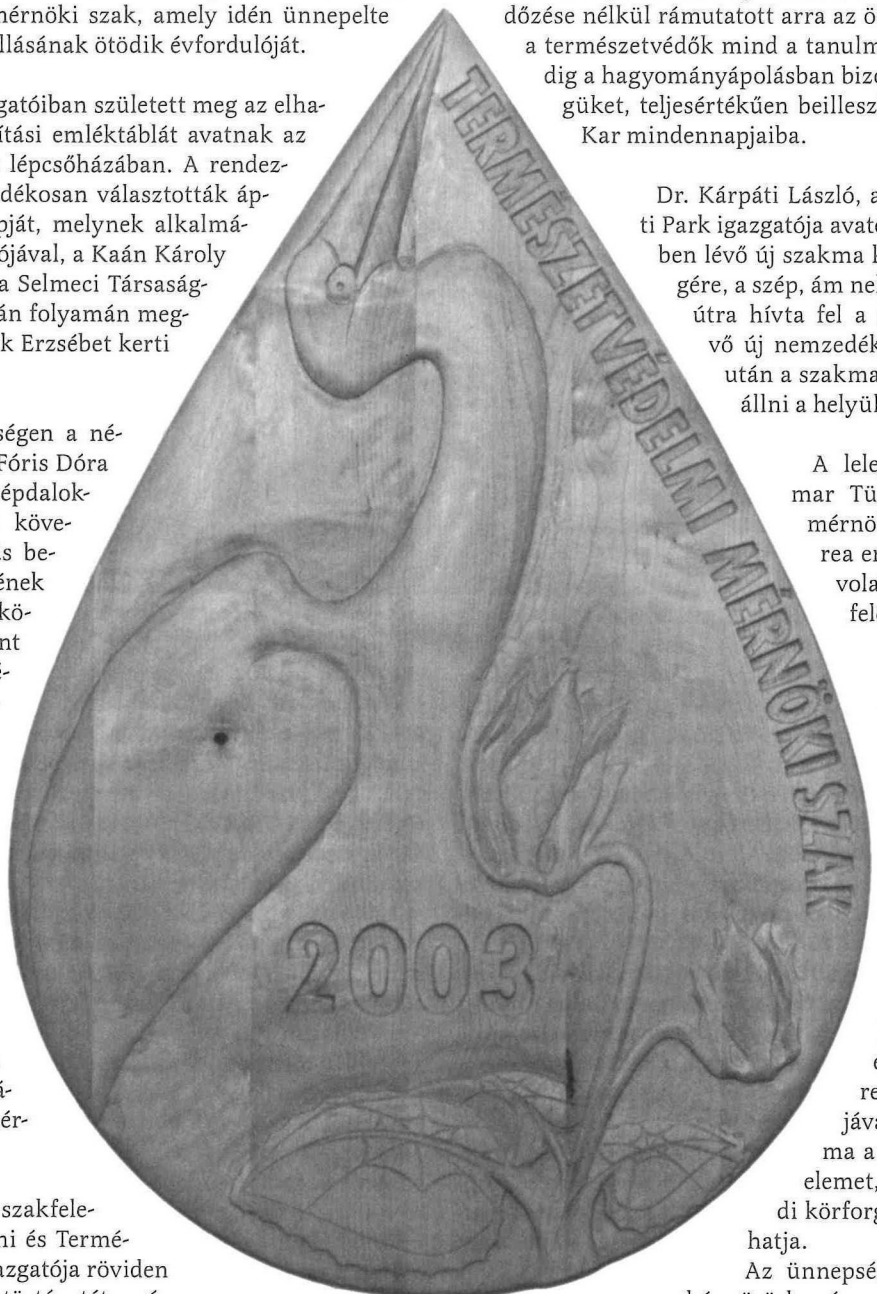

Dr. Bartha Dénes, szakfelelős tanár, a Növénytani és Természetvédelmi Intézet igazgatója röviden összefoglalta a szak történetét egészen a kilencvenes évek elejétől, amikor a természetvédelmi szakmérnöki képzés beindult Sopronban. A beszédet ismét zenei betét követte: Hamar Tünde természetvédelmi mérnök hallgató fuvolán, Németh Márk erdőmérnök hallgató gitáron játszva fejezte ki meg érzéseit. Duettjük a természet és az annak részeként élő ember szépségét jelenítette meg.

Ezután Dr. Varga Szabolcs általános és oktatási dékánhelyettes beszélt a szak karon belüli helyzetéről. Kiemelte, hogy a Természetvédelmi mérnöki szak megszületésével a kar új kultúrát kapott, amelyért köszönetet mondott az intézmény nevében. Az új szakkal kapcsolatos, ismert problémák elkendőzése nélkül rámutatott arra az örvendetes tényre, hogy a természetvédők mind a tanulmányok terén, mind pedig a hagyományápolásban bizonyították rátermettségüket, teljesértékűen beilleszkedve az Erdőmérnöki Kar mindennapjaiba.

Dr. Kárpáti László, a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatója avató beszédében a születőben lévő új szakma képviselőinek felelősségére, a szép, ám nehézségekkel kikövezett útra hívta fel a figyelmet. A felnövekvő új nemzedéknek a diáktársadalom után a szakmai színtereken kell megállni a helyüket.

A leleplezés pillanatait Hamar Tünde természetvédelmi mérnök hallgató és Vígh Andrea erdőmérnök hallgató fuvolakettőse tette igazán felemelővé.

A tábla mezei juharból készült, a mester két hétig dolgozott rajta. Az alkotáson megjelenő szimbólumok a nagy kócsag és az erdei ciklámen. Az előbbi közismerten a magyar természetvédelem címermadara, a Soproni-hegyvidék jellemző növénye pedig egyedivé teszi a jelképrendszert. A tábla alakjával is üzen: a csepp forma a vizet, mint természeti elemet, de magát az egész földi körforgást is eszünkbe juttathatja.

Az ünnepség befejeztével néhány pohár vörösbor és pogácsa mellett még hosszasan folytatódtak a jövő kilátásairól való polemizálások. Ezt azonban elnyomta a diákokban felszabaduló büszkeség érzése, hiszen olyan emléktáblát helyeztek el, mely sokáig hirdeti majd: helyet kért, és kapott egy új nemzedék.

Szépligeti Mátyás

A MICROSOFT NAGYÁGYÚJA A GEO-N

Nagy megtiszteltetés érte a GEO-t, hogy Prof. Franz Leberl ellátogatott Székesfehérvárra, és személyesen avatta a be a hallgatóságot a Microsoft új terveibe. Előadásának címe is már sokat sejtető volt: A földi lét modellezése három dimenzióban (Modeling the Human Habitat in 3D for the Internet)

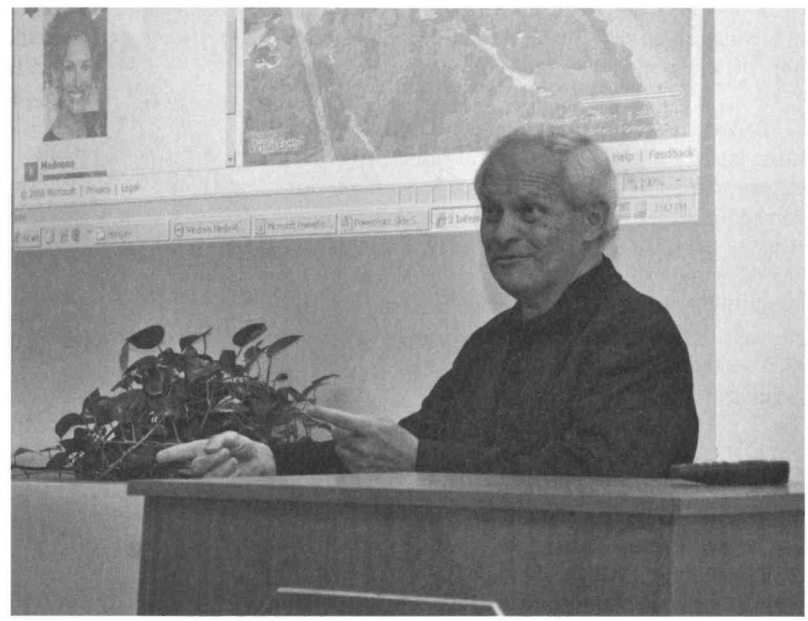

Prof. Franz Leberl, aki részt vett a Virtuális Föld program kifejlesztésében

Prof. Franz Leberl (http://www.icg.tu-graz.ac.at/Members/leberl) a grazi egyetem Computer Graphics and Vision Intézetének igazgatója, fő kutatási területe a fotogrammetriai számítógépes megjelenítés (Photogrammetric Computer Vision), 3D-s objektumok rekonstruálása, (3D Object Reconstruction), képalapú modellezés (Image Based Modeling and Rendering). Mintegy 250 publikációval rendelkezik, emellett mind az üzleti életben, mind számos kutatóintézetben dolgozott, ezek közül érdemes megemlíteni a NASA-t, illetve a Vexcel Corporationt.

Az avatatlan hallgató, aki esetleg nem volt tisztában azzal, hogy Leberl professzor nemcsak a grazi University of Technology oktatója és kutatója, hanem a Microsoft Virtual Earth program kidolgozásának aktív részese, már az előadás elején szembesülhetett ezzel a ténnyel, hiszen Bill Gatest, akinek neve egyet jelent a Microsofttal, a professzor többször is megidézte filmfelvételen keresztül.

Miért volt ez lényeges? Bill Gates beszédében rávilágított arra, hogy az információs társadalom második forradalmát éljük, és mindez összefügg azzal a weboldallal, amely Bill Gates kezdeményezésére jött létre. Ez az oldal a maps.live.com, mely a Microsoft Virtual Earth programjának szerves részét képezi.

Ez a"Virtuális Föld" hasonló a Google Earth-höz, használata azonban némileg különbözik. Bizonyos a szokásostól eltérő földrajzi adatok is lekérdezhetők. A professzor, hogy szemléletesebbé tegye a használatát, megmutatta kedvenc színésznője, Julia Roberts épülő házát, de a professzor grazi otthonát is felvillantotta előttünk.

2006 májusától új szolgáltatásokkal bővült a weboldal. New York-ot megkeresve láthattuk, hogy az utcákon pillanatnyilag milyen a közlekedés. Ha dugó van, az utca azon szakasza piros lesz a térképen. Az adatokat pedig öt percenként frissítik.

A térképekre légifénykép is kerülhet, illetve az adott terület madártávlati képét is megtekinthetjük.

Miért fontos ez a Microsoftnak? Természetesen óriási üzleti lehetőséget lát ebben. Az egyénre szabott reklámok, telefonkönyvek, tudakozók kiváltása a fő cél. A GPS érzékeli pillanatnyi helyünket, tudja, hogy a közelben rendelt áru mikor kész és mikor mehetünk érte. Sohasem jártunk Tokioban, de a virtuális Földön sétát tehetünk utcáin. Hiszen 2006 novemberétől a 3D modellek megjelenítésére is alkalmas a weboldal. Ekkor már lehet forgatni a modelleket és láthatóak a madártávlati képek, de ami sokkal fontosabb, hogy geometriailag helyes képet szemlélhetünk.

2008 áprilisa jelentette azonban az igazi áttörést. Ekkortól lehetővé vált, hogy a légifelvételek automatikus feldolgozásával egy szoftver háromdimenziós képet generáljon nemcsak egy-egy épületről, hanem egy egész városról, a városban mindenről, még a fákról is. Most már adott a technika, melynek kidolgozásában a professzor kutatócsoportjának nagy szerepe van. A szoftver képes arra is, hogy kiszűrjön bizonyos objektumokat, például az ablakokat, ezek a tűzoltók számára fontosak, de vigyázva személyiségi jogainkra a gépjárműveket is, melyeket törölnek a felvételekről.

Idén a Virtuális Föld vagy Virtual Earth legújabb verziója lát napvilágot, melyben az alkalmazott légifelvételek felbontása az eddiginél jobb, és a háromdimenziós épületek felületére automatikusan egy fotó textúra kerül.

A világon nagyon sokan dolgoznak azon, hogy aktuális adatokkal töltsék fel a honlapot. A tervek szerint 2009 közepére 600 városnak kell elkészülnie.

Anélkül, hogy elhagynánk a szobánkat, sétálhatunk London utcáin, „bemehetünk az üzletekbe", (ami gazdasági szempontból nagyon fontos) és megvehetjük az általunk kiválasztott árut. Hiszen a grazi egyetemen kidolgozták az eljárást, melynek segítségével az épületek belsejéről készült fényképekből a számítógép 3D-s modellt állít elő.

Ma még ezek a funkciók nem élnek, de mi megcsodálhattuk a már jelenleg is rendelkezésre álló mintaállományokat.

Ugyancsak érdekes kezdeményezés, hogy a felhasználók feltölthetik saját fotóikat, és ezek segítségével épül tovább a rendszer.

Dr. Pődör Andrea

TERÜLETFEJLESZTÉSI SZABADEGYETEM VI. SZEMESZTER - 2008. ŐSZ

A Területfejlesztési Szabadegyetem hatodik szemeszteréhez érkezett. A rendezvénysorozat ez idáig számos aktuális gazdasági és társadalmi problémát dolgozott fel, széles spektrumát felölelve a helyi, regionális és nemzeti szintű terület- és gazdaságfejlesztés kérdéseinek.

2008 őszén az előadások témái a falusias, és nagyobb részben az elmaradott, hátrányos helyzetű térségek gondjai, azok megoldási lehetőségei köré csoportosulnak.

Hazánkban a területi egyenlőtlenségek elmélyülése egyre égetőbb kérdéseket vet fel a döntéshozók számára. A leszakadó térségek önkormányzatai az ellehetetlenülés és kilátástalanság állapotában harcolnak az elnéptelenedés, kiöregedés, lezüllés nehézségeivel. A tartós munkanélküliség generációkon átívelően bénítja meg a helyi társadalmakat, a szociális ellátórendszer segélyezése nem elég ösztönző, ezáltal a társadalmi feszültségek egyre érzékelhetőbbé válnak. Jóllehet, a diagnózist már felismertük, azonban a jelenlegi intézményrendszer még nincs kellően felkészülve e szociális és gazdasági problémák kezelésére.

Előadóink tehát egyfelől olyan Magyarországot mutatnak be, amelyet sokan talán nem is ismerünk, vagy észre sem veszünk, de az is lehet, hogy egyszerűen tudni sem akarunk róla. Elgondolkodtató azonban, hogy milyen jövőben részesülnek azon országrészek és helyi társadalmak, amelyek nem képesek a tudás társadalmába beilleszkedni, és ebből kifolyólag végképp elvesztik kompatibilitásukat Európában.

Másfelől szó lesz egy olyan térségről is - az Őrségről - amely, úgy tűnik, sikerrel dacol az aprófalvasodás, a demográfiai erózió folyamatával; bár kisebb-nagyobb konfliktusok ott is terhelik a táj lakóinak életét.

E félévben a szabadegyetem némileg új arcát mutatja. Vendégeink között elismert művészeket is köszönthetünk, s alkotásaik segítségével a felvázoltak más megvilágításba kerülnek, érzékletesebbé és ezáltal emberközelibbé válnak.

Jöjjenek el és gondolkodjunk együtt ebben a szemeszterben is, kicsit másként, mint ahogy eddig tettük, de reményeink szerint, ismét sikeresen!

A Területfejlesztési Szabadegyetem szervezői

Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség
Nyugat-magyarországi Egyetem, Közgazdaságtudományi Kar

Tervezett előadások:

2008. október 21. 17:00 óra
Területi egyenlőtlenségek, elszegényedés vagy esélyteremtés? Reintegrációs körzetek kialakításának lehetősége Magyarországon

Előadó:
Prof. Dr. Ladányi János, egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem - Szociológia és Társadalompolitikai Intézet

2008. november 4.
Cigánynak lenni Magyarországon?
Előadók: Jónás Tamás Herder-díjas költő, Zolnay János kutató, Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány

2008. november 25.
Járt-e már Budapesten? - Periférikus térségek erőfeszítései ormánsági tükörben
Előadók:
Ignácz József polgármester, Besence
Pettendi Szabó Péter fotográfus
Pörös Béla programvezető „Gondoskodó Falu Program" - Ormánság
Hozzászólók:
Ignácz József polgármester, Besence
Szederné Kummer Mária, irodavezető titkár, Zalai Falvakért Egyesület
Szekeres Jánosné, képviseletvezető, KSH Győri Igazgatósága Zalaegerszegi Kéviselet

2008. december 9. 17:00 óra
Színeváltozások - a természetvédelem és a turizmus tájalakító folyamatai az Őrségben

Meghívott előadó:
Dr. Beluszky Pál tudományos tanácsadó, MTA RKK KÉTI Budapesti Osztálya

Előadók:
Balázs Pál környezetmérnök szakos hallgató
Budai Katalin turizmus-vendéglátás szakos hallgató
Mocsi Ádám természetvédelmi-mérnök hallgató
Nagy Nóra építőművész szakos hallgató
Németh Laura közgazdász szakos hallgató
Tóth Zoltán közgazdász szakos hallgató

Hozzászóló: Őr Zoltán polgármester, Őriszentpéter

Az előadások helyszíne: Pannónia Med Hotel, Sopron, Várkerület 75.
További információ: www.ktk.nyme.hu

3D ADATGYŰJTÉS ÉS MODELLEZÉS

UNIGIS nyári egyetem és nemzetközi konferencia Székesfehérváron

Prof. Dr. Márkus Béla nyitotta meg a konferenciát

A Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kara az UNIGIS nemzetközi térinformatikai posztgraduális képzés keretében nyári egyetemet szervezetett 2008. augusztus 23-29. között. Ebből az alkalomból az UNIGIS hálózatából számos országból érkeztek diákok egyetemünkre. Részt vettek osztrák, német, svájci, portugál, román, lengyel, hallgatók, valamint egy diák Indiából is érkezett hozzánk.

A nyári egyetem fő témája a 3D városmodellezés korszerű technikáinak bemutatása volt. A témával kapcsolatosan a résztvevő hallgatók megismerkedhettek a székesfehérvári Nemzeti Emlékhely projekt keretében megépítendő középkori Székesfehérvárt ábrázoló makett készítésének folyamatával. A nyári egyetem további programjában szó esett a panorámafotók készítéséről, valamint a digitális fotogrammetria új technológiáiról is, mely előadások mind a 3D modellezés különleges vállfajait mutatták be.

A nyári egyetem kiemelkedő eseménye, a „3D modellezés és adatgyűjtés"című konferencia 2008. augusztus 27-én került megrendezésre a Földügyi és Térinormatikai Tudásközpontban. A konferencián hazai és nemzetközi előadók mutatták be a 3D modellezés legújabb technológiáit.

A konferenciát Márkus Béla professzor úr, majd Schultz György kabinetigazgató nyitotta meg. Az első előadást Dr. Gross Miklós, az Eurosense Légi Térképészeti Kft. ügyvezetője tartotta. Előadásában hangsúlyozta, hogy a valós világ virtuális modellezéséhez integrált rendszerek alkalmazása szükséges, melynek segítségével a légifelvételek alapján fotorealisztikus modellt lehet létrehozni.

A svájci Leica Geosystems AG képviseletében Peter Schreiber a légi távérzékelési eszközökről számolt be, s kiemelte a Leica fejlesztésű ALS60 Lidar rendszerű lézerszkennert. Bemutatta továbbá az MPiA (Multiple Pulse in the Air) technikát, melynek segítségével nagy mennyiségű adatgyűjtés lehetséges.

Osskó András, a Fővárosi Földhivatal helyettes vezetője, valamint a FIG 7. bizottságának vezetője a 3D kataszter problémáiról számolt be. Előadásában főként a soklakásos társasházak kezelésének problémáit mutatta be, s felhívta a figyelmet a jövőbeni 3D nyilvántartás előnyeire a problémakezelésben.

Kandra Lajos, a Burken Kft. igazgatója előadásában a földi lézerszkennelés alkalmazásait mutatta be. A Riegl műszereket forgalmazó cég az utóbbi években számos magyarországi projektben alkalmazta nagy haszonnal a lézerszkennelés technológiáját. A mérés során előállított, akár több millió pontból álló pontfelhő mérési pontossága 4-7 mm. Az igen gyors, hatékony és részletgazdag adatnyerést lehetővé tevő technológia egyre nagyobb szerepet játszik az út-, alagútfelmérésekben, valamint a kulturális örökségvédelemben.

A lézerszkenneléssel előállított pontfelhő feldolgozásának technológiáiról Falk György, a Varinex Informatikai ZRt. elnöke tartott érdekfeszítő előadást. Egy gépészeti példán keresztül ismertette a pontfelhő feldolgozását lehetővé tevő Rapidform, valamint SolidWorks szoftvereket. Előadásában beszámolt továbbá egy szenzációs, új technológiáról, az ún PolyJet Matrixról, mellyel térbeli modellek nyomtathatók. A 3D nyomtató kétféle alapanyagot használva, illetve azokból kompozitanyagot létrehozva képes a modellalkotásra.

A konferencia központi előadását Professzor Franz Leberl, a grazi Műszaki Egyetem dékánja, a Microsoft Virtual Earth programjának tudományos vezetője tartotta. Erről külön cikkben számolunk be.

A konferencia utolsó előadását Dr. Mario S. Hoffman és Edmundo J. Botner, az izraeli Yona Engineering Consulting & Management Ltd. képviselői tartották. Bemutatták a cég saját fejlesztését, a YonaPMS.video rendszert, mely gépjárműre szerelt kamerákkal készített felvételek kiértékelésére szolgál. A mozgásban lévő jármű GPS segítségével pontos helymeghatározást ad a felvételekhez, melyeket utófeldolgozás során értékelnek ki. A felvételeken mérések végezhetők, mely mérési pontok koordinátákkal megjelölhetők és leíró adataik adatbázisban tárolhatók. A technológia alkalmazható például úthálózatok vizsgálatánál, burkolatfelmérésnél.

A fentiekből látható, hogy a konferencia s ezzel párhuzamosan a nyári egyetem összefoglalta és bemutatta a korszerű 3D adatgyűjtési és feldolgozási technológiákat, s az újdonságok bemutatásán túl a kutatás jövőbeni irányvonalát is megismertette a hallgatósággal.

Tolnai Katalin
PhD-hallgható

Részt vettek osztrák, német, svájci, portugál, román, lengyel,sőt indiai hallgatók

NEMZETKÖZI VIDÉKFEJLESZTÉSI KÉPZÉS A MOSONMAGYARÓVÁRI MEZŐGAZDASÁG- ÉS ÉLELMISZERTUDOMÁNYI KARON

A Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karon Dr. Nagy Frigyes EU Oktatási Központ igazgató, Kalmárné Dr. Hollósi Erika programvezető és Dr. Káldi Judit koordinátor irányításával kerül sor az EUreka képzésre.

A nemzetközi kapcsolatok bővítése, ápolása különösen kiemelt szereppel bír a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán. A kar EU Oktatási Központja és Gazdaságtudományi Intézete évek óta számos európai uniós projektben működött - és működik közre tevékenyen. Részt vesz az EUreka -Fenntartható vidékfejlesztés Európában-, a RURALpro- és még számos más felnőttképzési és vidékfejlesztési projektben. 2002-ben kezdődött az EUreka - Fenntartható vidékfejlesztés Európában elnevezésű angol nyelvű képzési modul, ahol is a projekt résztvevői azt tűzték ki célul, hogy az érintett partnerintézmények és a külföldi és hazai felsőfokú oktatási intézmények hallgatóit az EU vidékfejlesztési és regionális politikájával, a rendelkezésre álló pénzügyi alapokkal, illetve a pályázatírás módszertanával megismertessék. Az EUreka első megvalósítására, „tesztelésére" 2003-ban Finnországban került sor. Az első tapasztalatokat felhasználva 2004-ben Hollandiában, 2005-ben Mosonmagyaróvár volt a házigazdája a képzésnek, mely akkor nagy sikerrel zárult. 2008-ban ismét az Alma Mater öreg falai adnak otthont a nemzetközi hallgató és tanári csapatnak az elkövetkező hónapokban, ahol a magyar diákokon kívül finn és holland diákok fél éven keresztül tanulnak vidékfejlesztési ismereteket. A képzés lebonyolításáért felelős EU Oktatási Központ munkatársain kívül finn, holland és osztrák oktatók tanítják a hallgatókat.

Idén ismét az Alma Mater adott otthont a képzésnek

Kalmárné Dr. Hollósi Erika programvezető a képzés megnyitásakor elmondta, hogy a tanteremben eltöltött órák alatt a diákok megismerhetik az Európai Unió vidékfejlesztési politikáját, a projektírás és projektmenedzsment kérdéseit, a vidéki életminőség egyes elemeit. A képzés menete nagyban igazodik a nemzetközi tendenciákhoz, így a csapatban végzett gyakorlati munka nagyobb hangsúlyt kap.

Dr. Káldi Judit a program koordinátorának elmondása szerint az elkövetkező hónapok során Dunakiliti, Halászi, Kimle és Máriakálnok életébe nyerhetnek bepillantást a diákok, ezeken a településeken dolgoznak ki konkrét projekttervezeteket.

A képzés szerkezete, tantárgyak

A holland gyakorlatot követve az előadások, kontakt órák aránya mindössze 30 % az összes óraszámból, míg a fennmaradó 70%-ot az egyéni hallgatói munka (konzultáció lehetőségét fenntartva), a tanulmányutak, valamint az önálló munka teszik ki.

A képzés 4 almodulból (tantárgyból) tevődik össze, melyek tartalma igyekszik átfogni a vidék- és régiófejlesztés széles tárgykörét:

1. Regionális és vidékfejlesztési politika története és jelene az Európai Unióban, az EU bővítés kihívásai.
2. Vidékfejlesztési folyamatok koordinálása, pályázatkészítés, kommunikáció, projektmenedzsment.
3. Urbanizáció, város-vidéki térségek kapcsolata.
4. A vidéki életminőség elemei.

A tanteremben eltöltött órák alatt a hallgatók megismerkedhetnek az Európai Unió vidékpolitikájával, a projektírás és menedzsment kérdéseivel, a vidéki életminőség egyes elemeivel. A képzés menete nagyban igazodik a nemzetközi tendenciákhoz, így a csapatban végzett gyakorlati munka kap nagyobb hangsúlyt.

Dr. Vincze Judit
intézeti mérnök

TÁRGYALÁSI SZIMULÁCIÓS JÁTÉK

"A hatékony tanuláshoz pontosan meghatározott és a tanulónak megfelelő nehézségi szintű feladat kell, szükségesek informatív visszajelzések, lehetőség az ismétlésére, és a hibák kijavítására." (Cognition in Practice: Mind, Mathematics, and Culture in Everyday Life)

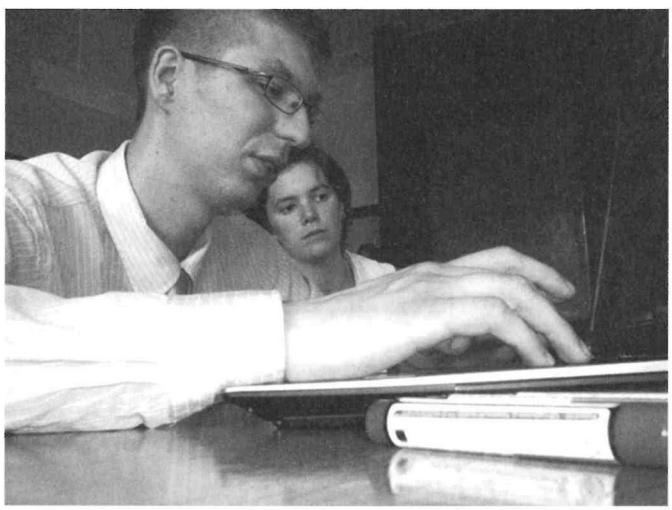

Olvastak a költségvetési sorok között

2008. július 3-5-én Kaposvár adott helyet az EU Negotiation Moot tárgyalási szimulációs játéknak a Kaposvári Egyetem szervezésében, először. A nyári egyetemen Sopron is képviseltette magát: a Közgazdaságtudományi Karról két hallgató nevezett, s szép eredményekkel zárták a futamot - „napi csapat" és napi egyéni első helyezést is elértek.

Az esemény verseny volt, amit a szervezők által irányított és értékelt hosszú felkészülési időszak előzött meg, majd kiteljesedésképpen felülvizsgálták a 2007-2013-as Európai Uniós költségvetést a játéktechnika által szabott kereteken belül.

Két alkalommal tréningen építették a csapatot, tették magukat előadó-képesebbé; hazai Európai Bizottsági hivatalnokok és Európai Parlamenti képviselők által ismerték meg a későbbiekben szimulált környezetet; olyan embereken keresztül, akik számára ez nem játékAz elméletből felkészülve vidékfejlesztési mérnökhallgatók, leendő politológusok, majdani közgazdászok, nemzetközi tanulmányokat folytatók, szakfordítók... álltak a startvonalhoz.

A nyári egyetem hétvégéjének már a nulladik napján beleveteték magukat az informális tárgyalásokba, ami mindvégig jellemző maradt.

Az első napon a tanács ülésezett, s a versenyzők azonosultak az általuk képviselt országgal. Franciaország - mint a 2008. II. félév soros elnöke - vezényelte a tárgyalást. A „nettó befizetők" közül Hollandia, Ausztria, Németország, a „kohéziós politika barátai"-ból Spanyolország, Olaszország, a „visegrádi négyek" fele: Lengyelország, Magyarország, a „lisszaboni" csoportból Finnország, Dánia és Írország volt jelen; az Egyesült Királyság és Svédország is képviseltette magát. Az ülés első felvonásában a kormány- és államfők az országot, álláspontját, érdekeit hol burkoltan, hol nyíltan felvázoló előadásai folytak, majd megkezdődött a küzdelem az euromilliókért. Egységes képet láttak a játékosok a nemzetek prioritásairól, s könnyűvé vált az olvasás a költségvetési sorok között. Az estébe nyúló egyezkedés, egyeztetés az elnökséggel végül kompromisszumot szült. A tárgyalástechnikai és érvelési harc után sem hagyott alább a lendület: a nap végén még a „svéd" asztal körül is folytak az informális tárgyalások - bár az eredményt már rég kihirdették...

A második napon intézményt váltottak, újrasorsolták a csapatokat, hogy az Európai Parlamentben képviselőkként tevékenykedhessenek. Az Ideiglenes Bizottság ülése után a színük elé szavazott javaslatok mellett és ellen szólaltak fel mint frakciótagok és -vezetők. Az előző éjjel kapott elméleti anyagot és kiegészítő információkat feldolgozták, saját ismereteikkel és szakmai tudásukkal bővítették, hogy meggyőzőek legyenek, ha a Parlament elnökétől szót kapnak. A hétvégét lezáró értékelés csak a hivatalos finis volt. A szerzett ismeretek, új ismeretségek szellemi és érzelmi utórezgései még most is észlelhetők.

Mi, Böszöri Barbara Eszter és Monek Judit ott voltunk. Láttuk a hosszú távú kapcsolat és együttműködés lehetőségét, a NegoMoot kereteit túllépő kapcsolattartást és informálást. Jövő év márciusában Brüsszelbe látogatunk, hogy teljes legyen a tapasztalat és az élmény. 2008 őszén újra megrendezik a versenyt. Ismét jelentkeztünk, s várjuk az új kihívást.

Szeretnék olyan rugalmas - földrajzi és tudományterületi szempontból mozgékony - lenni, mint a szervezők, és ez csak a tudás, a képességek és a kíváncsiság egységével érhető el. Köszönet illeti őket.

Monek Judit V. kgh

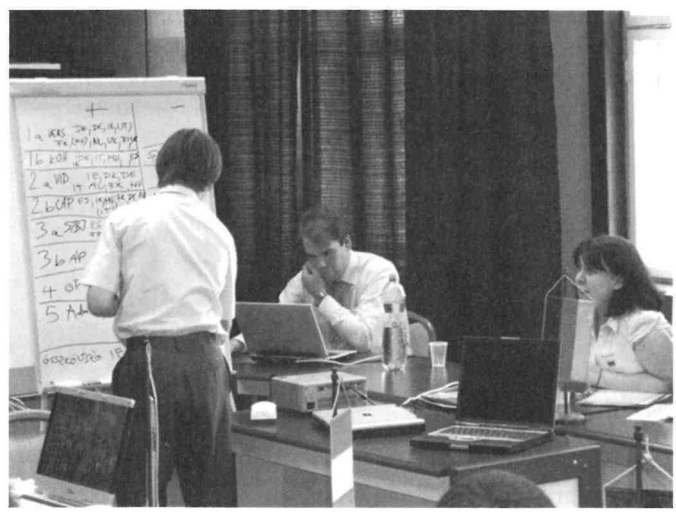

Felvázoltak, érveltek, „milliókért" küzdöttek

DIÁKHITELLEL MINDEN EGYSZERŰBB

Költségtérítés-fizetés nélkül is be lehet iratkozni az idei tanévtől, ha valaki a Diákhitel „Engedményezés" nevű eljárását igénybe veszi. A Diákhitel Központ új programja idén már számos felsőoktatási intézményben elérhető.

A Diákhitel továbbra is bármire elkölthető: például számítógépet, könyveket, jegyzeteket lehet venni, vagy akár tanulmányútra, vagy az internetre befizetni. Ráadásul idén havonta 10 ezer forinttal nőtt a felvehető összeg.

Mint köztudott a Diákhitelt szinte minden 40 év alatti hallgató felveheti. Mostantól egy űrlap kitöltésével közvetlenül az intézmény számlájára utaltatható a Diákhitel, vagy egy meghatározott része. Ez az eljárás az Engedményezés. Így már a szemeszter elején be lehet iratkozni, anélkül hogy azonnal be kellene fizetni a költségtérítést.

Szeptembertől a költségtérítésesek már 50 ezer és a többiek is 40 ezer Ft-ot kérhetnek havonta. A régi igénylők a honlapon található nyomtatványokon jelenthetik be módosítási igényüket. Minden diákhitelesnek saját érdekében célszerű bejelenteni minden változást. (pl. elérhetőség, tanulmányi adatok stb.)

Diákhitelt igényelni bármelyik kijelölt postán, vagy bankfiókban lehet. Az októberi 15-i első kifizetéshez az új igénylőknek legkésőbb szeptember 15-ig kell leadni az igénylést, és beiratkozni/regisztrálni a tanintézetbe. Akik félév közben igényelik a hitelt, az első folyósítás alkalmával visszamenőleg a félév kezdetéig megkapják kölcsönüket.

Tények a Diákhitelről:

- Egy szemeszterre államilag támogatott képzésben maximum 200 ezer forint, költségtérítéses képzésben maximum 250 ezer forint vehető fel.
- A tanulmányok alatt nem kell sem törleszteni, sem kamatot fizetni. A tanulmányok befejezését követően további négy hónap türelmi idő után kell csak a visszafizetést megkezdeni.
- A kötelező törlesztőrészlet alapvetően a jövedelemhez, vagyis az anyagi teherviselő képességhez igazodik.
- Bárki szabadon megrövidítheti törlesztése futamidejét azzal, hogy bármikor, bármennyit díjmentesen előtörleszt.

További részletek a www.diakhitel.hu oldalon találhatók.

AKADÉMIKUSOK SELMECBÁNYÁN

Az Akadémikusok Selmecbányán 3. találkozóját tartották október 11-én a felvidéki kisvárosban. A találkozón a város és a selmeci akadémia jogutód intézményeinek képviselői vettek részt.

A Nyugat-magyarországi Egyetem részéről Prof. Dr. Faragó Sándor, az egyetem rektora, az Erdőmérnöki Kar részéről Prof. Dr. Náhlik András dékán vett részt a rendezvényen. A résztvevőket Selmecbánya polgármestere köszöntötte. Az akadémia születését korhű ruhákba öltözött városi polgárok jelenítették meg. Az egykori bányászváros utcáit fáklyás sorfalak között bányászlámpáikkal a városháza előtti térről az egykori akadémiáig vonuló, valdenes hallgatók szalamandere tette mozgalmassá.

Hét éve írták alá a selmeci hagyományok megőrzéséről szóló, ünnepélyes nyilatkozatot a jogutód intézmények

Selmecbánya önkormányzata és a soproni, a miskolci, a kassai, a zólyomi, a leobeni és az ostravai utódintézmények 7 évvel ezelőtt ünnepélyes nyilatkozatot írtak alá, amelyben kifejezésre juttatták, hogy a híres Selmecbányai Bányászati Akadémia követőinek tartják magukat. Kötelezettséget vállaltak arra, hogy megőrzik az akadémia tanárainak és hallgatóinak a természettudományi, műszaki, jogi és közgazdasági tudományok területén hátrahagyott örökségét, amely az Osztrák-Magyar Monarchia szellemi és anyagi gazdagságának részévé vált. Kinyilvánították, hogy munkásságukkal és működésükkel vissza kívánják állítani az akadémia szellemiségét, hogy ezáltal nagy műveltségű, toleráns és szabad lelkű európai polgárokat neveljenek. Az oktatás és művelődés területén további együttműködésről állapodtak meg.

Csiha Tünde Noémi

Mária Terézia korát idéző jelmezekben játszották el az akadémia születését

FRISSDIPLOMÁSOK HORVÁTORSZÁGI TANULMÁNYÚTJA

Az erdőmérnökjelöltek sikeres záróvizsgáit követően a diplomaátadó ünnepséget megelőzően került sor az immár hagyományossá váló horvátországi szakmai tanulmányútra.

Az ötnapos horvátországi programra Prof. Dr. Ante Krpan zágrábi professzor meghívására kerülhetett sor, aki már több mint egy évtizede lát vendégül egy-egy magyar évfolyamot, és gondoskodik a változatos szakmai programról. Ezekre az utakra sokáig ingyen utazhattak a hallgatók, vagy egyetemünk támogatásával. Újabban jelképes összeget fizetünk az alapellátásért. Ilyen meghívásokra magyar részről is sor került, hasonló feltételekkel, szponzorok támogatását is élvezve. A hazai programokat Prof. Dr. Rumpf János készítette elő, és vezette az egyetem és a meglátogatott erdőgazdaságok jelentős támogatásával.

Az idei sikeres út soproni szervezője Kaszala Judit erdőmérnökjelölt volt, a kapcsolatteremtő természetesen Rumpf János, a tanulmányút vezetője pedig Krpan professzor volt.

Sopronból június 22-én, vasárnap hajnalban indult el a 30 fős csapat a nagy útra, melyen egy-két alacsonyabb évfolyamos hallgató is részt vehetett. Élelmiszer- és italvásárlás, valamint Kuna-beszerzés és határproblémák miatt nagy késéssel érkeztünk a Gorski kotar-hegység közepén fekvő Zalesinába, a Zágrábi Egyetem Erdőmérnöki Karának kutató és gyakorlati bázisára. A kései ebéd elfogyasztása után a bázis történetének, környezetének és feladatainak ismertetésére került sor. Aztán irány a tenger. Az első fürdésre - a vendéglátók javaslatára - a crikvenicai strandon került sor. Talán felesleges megemlíteni, hogy a zalesinai szálláshelyen a vacsorára ezek után éjfélhez inkább közelebb került sor. A nemrég felújított hallgatói szálláshelyen természetesen senkit sem kellett a hosszú nap után álomba ringatni...

Hétfőn időben megreggeliztünk, majd a program egyik leglátványosabb szakmai bemutatójára került sor: a Gorski kotar-hegység északi részén található Risnjak Nemzeti Park meglátogatására, Crni Lug mellett. Az NP igazgatójának, Ivan Malnar úrnak a tájékoztatása után bejártuk a 4,5 km-es tanösvényt, ahol 23 állomáshelyen, tájékoztató táblákon láthattuk és olvashattuk (horvát és angol nyelven) az erdőnek és élővilágának, valamint az erdőgazdálkodásnak minden fontosabb, érdekesebb tulajdonságát, tevékenységét. A zömében évszázados jegenyefenyő állományok óriási fái és a különleges lágyszárúak mellett a medve, a farkas és a hiúz jelenléte teszi értékessé a területet. Az igazi tájékoztatást azonban szóban kaptuk meg ezeken a helyeken és menet közben is Krpan professzortól és a helyi biológus hölgytől, Renáta Barics szakszerű fordításában. Olyan széleskörű, szakszerű tájékoztatásban részesültünk, hogy akár egy második államvizsgába is belevághattunk volna, mondjuk egy horvát diplomáért...; ha már az első olyan jól sikerült Sopronban.

A Zalesinában elköltött ebéd után a közeli kísérleti területek megtekintése következett, ahol a hosszú távú állománynevelési vizsgálatok eddigi eredményeit ismerhettük meg. Ekkor érkezett hozzánk Zágrábból Krpan professzor utódja, Dr. Tomislav Poršinsky docens, akivel a további hasonló együttműködés célszerű megoldásairól tárgyaltunk. Legcélszerűbbnek a testvérkarok közötti kapcsolatok szerződésre alapozott folytatását tartottuk, hiszen az eddigi kapcsolattartók, Krpan és Rumpf professzorok már nyugállományba kerültek.

Készül a báránypörkölt

Eközben a mérnök hölgyek és urak nekiálltak a hazulról hozott, és a helyszínen vásárolt alapanyagokból a báránypörkölt előkészítésének. Eredetileg egy erdei tisztásra tervezték ezt a hangulatos programot, de az erős szél miatt a helyiek féltették az NP értékes állományait, hiszen a tengerparti bozóterdők már úgyis lángoltak, ezért a szálláshely mellett készült el a finom étel - köszönhetően „mesterszakácsunknak". A helyi szakácsnők is nagyon dicsérték ezt a magyar specialitást; azt mondták: el sem tudták képzelni, hogy birkából, bárányból ilyen étel is készíthető.

Kedden délelőtt a Delnicei Erdőgazdaság Mrkopalji Erdészetének területén vettünk részt fahasználati bemutatón. Természetesen a helyi szakemberek részletes tájékoztatást adtak a gazdaság minden alapvető tevékenységéről, az erdőrendezésig és a természetvédelemig terjedően. Néhány óriási jegenyefenyő ledöntése alkalmat adott a magyar és a horvát fadöntési technológia előnyeinek és hátrányainak egybevetésére is, a frissen végzettek aktív közreműködésével, mely aktivitás végig jellemezte a csapatot, még a nehéz éjszakákat követően is.

Az erdőgazdaság Lovački Dom (Vadászház) nevű épületében lévő étterembe hívott meg minket ebédre Blado Surl igazgatóhelyettes, de előtte még a szomszédban lévő vadasparkot is meglátogathattuk.

Egy közeli privát fafeldolgozó üzem (FINVEST-CORP) megtekintése volt a délutáni szakmai program Gerovoban, ahol a tulajdonos, Željko Pizent maga vezetett végig minket a korszerű gépsorokon, egészen a rétegelt-ragasztott, tömbösített termékeket gyártó csarnokig.

A Gerovoi Erdészet vendégei voltunk vacsorára a Lovačka kuča nevű vadászházban, ahol Tító marsall is megfordult, medvevadászatai során. Még szobáját is megtekinthettük az épületben, és meglepett minket annak puritán berendezése. Az erdőgazdaság vezetői itt csupán szóban ismertették a tevékenységüket, de a vacsora annál fejedelmibb volt. Az éneklő, vidám társaságot nehéz volt a buszba csábítani, hogy legalább éjfélre

Megvitatták a hazai és a horvát fadöntési technika előnyeit és hátrányait

„hazaérjünk", hiszen másnap is nehéz terepi program és korai indulás várt ránk.

Szerdán a Plitvicei-tavak Nemzeti Parkba utaztunk, ahol a helyi természetvédelmi felügyelő adott tájékoztatást a természeti világörökség (UNESCO) eme gyöngyszeméről és igazi értékéről, a tórendszer lépcsőzöttségéről és a természetes gátképződés évszázados változásairól. Több kilométeres bejárás, hajóúttal és helyi buszjárattal tarkítva tette lehetővé szinte a teljes tórendszer megismerését. Itt készült a legjobb csoportkép is a résztvevőkről a nagy vízesés tövében.

A parkolóban elfogyasztott hideg ebéd után tovább utaztunk Noviba. Útközben, Senj (Zengg) városa felett még megtekintettük a múlt század elején végrehajtott kopárfásítás eredményét, melynek köszönhetően megszűnt a várost korábban árvízzel és kőfolyással romboló természeti katasztrófák sora (Senj-völgyi karsztfenomén). A meredek, most már sötétzöld hegyoldalak az akkori erdészek nehéz munkájának gyümölcsei.

Este és éjszaka fürdőzés a Novi melletti tengeri strandon. Fejesugrások sora a kiépített, többszintes toronyból, de ezen már a professzorok nem vettek részt, helyette egy hangulatos étteremben halat vacsoráztak, és időben visszautaztak Zalesinába. A busszal a fiatalok éjféltájt érkeztek a szállásra.

Június 26-án, csütörtökön a reggeli után elköszöntünk a minket eddig kísérő és segítő Dinko Vusič asszisztenstől és a tanulmányi bázis személyzetétől, és irány: még egyszer a tenger, és annak egyik ékköve, a magyarok egykori kedvelt üdülőhelye - Abbázia (Opatija).

Rövid tájékoztatást kaptunk itt a tengerpart e részének különleges növényzetéről, megtekintettük a luxusszállókból álló belvárost és a botanikus kertet, majd az utolsó, rövid fürdőzés következett a város közepén található strandon. Szárítkozás után hosszú buszutazás következett a Zágrábtól délre található Jastrebarskoi Erdészeti Kutatóintézetbe; (megfelel a hazai ERTI-nek, mellyel szoros kapcsolatot ápolnak, és felsőfokokban nyilatkoztak a magyar kollégák kutatási eredményeiről). Jelenleg itt dolgozik az egyetemről tavaly év végén nyugdíjba vonult Krpan professzor is, közvetlen miniszteri megbízással vezeti az erdőhasználati részleget.

Az intézet épületei mellett található csemetekerten és a kísérleti parcellákon átsétálva érkeztünk az asztalokkal, padokkal ellátott, oldalt nyitott faházba, ahol az intézet igazgatója, Dr. Miroslav Benko meleg, baráti hangon köszöntötte a csoportunkat, és röviden ismertette a kutatóhely tevékenységét és eredményeit. Ezt követően, már az aperitif kortyolgatása közben, Tibor Littvay magyarul számolt be főosztálya munkájáról. Időközben elkészült az ebéd is, melynek ízletességén most mi, magyarok csodálkoztunk: ilyen finomat is lehet főzni?

Itt köszöntünk el Krpan professzortól és tolmácsnőnktől, valamint a helyi vendéglátóinktól, és késő délután indultunk haza, Sopronba. A hosszú, fárasztó, de nagyon vidám hangulatú utazás után, éjfél körül érkeztünk meg kedves városunkba, de a fogadtatás váratlanul kellemetlen volt. Az utóbbi évek legnagyobb felhőszakadása miatt a kollégiumot is csak kerülő úton értük el, sok utcában félméteres víz sodorta el a kisebb gépkocsikat; néhányat a fiataljaink toltak fel magasabban fekvő részekre az árból. De végül is, sok élménnyel gazdagodva, hazaérkeztünk. Másnap a diplomák átvétele koronázta meg ezt a gazdag programmal tarkított hetet. Rövidesen kezdődhet a szakmai gyakorlat hétköznapi feladatainak végrehajtása, melyben talán a Horvátországban szerzett egy-két tapasztalat is segíteni fog.

Kaszala Judit, Rumpf János

Csoportkép a Plitvicei-tavak Nemzeti Parkban

CSAPATMUNKA VOLT

Az együttműködés sikerével zárult június 11-én az Építőkockák Sopron 2008 elnevezésű városfejlesztési pályázat.

A pályázat kiírói azt a célt tűzték ki, hogy olyan tudományos igényű fórumot teremtsenek, amely lehetőséget biztosít Sopron városfejlesztéséről szóló eszmecseréhez, így erősítve a város és az egyetem kapcsolatrendszerét, a pályázaton résztvevők pedig hasznos tapasztalatokhoz juthassanak, s akár valóban egy-egy építőkockával járulhassanak hozzá Sopron fejlődéséhez.

A célokat sikerült elérni, mindez a rendezvény végére érve világosan láthatóvá vált. Hogy az „építőkockák" megfelelő helyre kerülnek-e, az már nem csak a hallgatókon múlik. A város nevében Dr. Fodor Tamás polgármester átvette a tíz pályázat anyagát, s beszédében ígéretet tett azok felhasználására.

Egyáltalán nem voltak könnyű helyzetben a pályázaton résztvevők, ugyanis komoly, életszerű problémákat kellett megoldaniuk pályamunkájukban. Nagy volt a várakozás, hogy vajon a hallgatók képesek lesznek-e megbirkózni a rájuk váró feladatokkal. Mindehhez a különböző szakról érkező egyetemistáknak össze kellett fogniuk: előírás volt, hogy a közgazdasági, építészeti és környezettudományi képzések közül legalább kettőt képviseljenek a hallgatók a megalakult csapatokban.

A pályázatra jelentkezett tizenöt interdiszciplináris „team"-ből végül tíz adta le időre pályamunkáját, amelyet kilenctagú zsűri értékelt, több szempont szerint. A záró rendezvényen, amelyet a Közgazdaságtudományi Kar aulájában rendeztek meg, mindannyian előadásban is bemutatták munkájukat, s már ekkor lehetett tudni, hogy a hallgatók nem vallottak szégyent: tíz, tartalmában jól kidolgozott, innovatív, szép munkát láthattunk-hallhattunk.

Azt lehetett gondolni, hogy nehéz munkája lesz a zsűrinek, azonban Prof. Dr. Winkler Gábor, a zsűri elnöke elmondta, hogy azonnal „kiviláglott" a győztes: a KTaMi csapata, amely a volt soproni déli pályaudvar barnamezőjének fejlesztési javaslatáról nyújtotta be pályamunkáját. A világos koncepcióra felépített munkában Nagy Nóra, Káldos András építész szakos és Herke Zoltán, Gombás Gábor környezettudományi szakos hallgatók tudásparkot, innovációs parkot, szakvásári teret és design központot álmodtak a működő vasútvonal által kettészelt területre, amelynek jövendő közlekedési és zöldfelületi rendszerére is impozáns programot adtak.

A második helyezett, a reFORMart csapata a Jereván lakótelep identitásnövelő arculatformálására adott nagyszerű javaslatokat, csak kívánhatjuk, hogy a jövőben ezek is megvalósuljanak. A csapat tagjai: Bácsi Balázs, Halmosi Mónika, Herkli Mátyás Barnabás, Reinhardt Attila és Varga Dániel. A harmadik helyezett pedig a Soproni Várfalszépítők csapat lett, amely nevének megfelelően a belvárosi várfalsétány továbbfejlesztésén dolgozott a pályázat során. Gratulálunk a csapat tagjainak: Krizsanovszky Máté, Tóth Zoltán, Varga Dávid és Vass Miklós.

Érdekes előadásokat hallhattunk még Sopron városmarketing politikájának újszerű megfogalmazásáról, a volt Vasöntöde barnamezős rehabilitációjáról, a soproni városkép problémáiról és a Russ-villa (volt Zeneiskola) lehetséges jövőbeni funkcióiról, utóbbiról négyet is. Pedig előzetes sejtésünk beigazolódott: a hallgatók körében népszerű Russ-villa túlságosan megkötötte a csapattagok kezét, azok tudtak igazán újszerűt, fantáziadúsat alkotni, akiknek témája tágabb kereteket adott, több lehetőséget rejtett magában.

A nyertes KTaMI csapat átveszi oklevelét

A díjátadás után Prof. Dr. Albert Levente általános rektorhelyettes rámutatott az Építőkockák pályázat legfőbb üzenetére: az együttműködés, amely az Építőkockák pályázat során mind a hallgatók, mind az oktatók, illetve a karok szintjén megvalósult, és a szakmai munka terén szintén formálódóban van az egyetem és a város között. Ez az együttműködés példaként szolgálhat egyetemünk valamennyi polgára, városunk valamennyi lakója számára.

Építőkockák városfejlesztési pályázat, Sopron 2008

A pályázat szervezői: NYME-KTK Nemzetközi és Regionális Gazdaságtani Intézet, Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség, NYME-FMK Alkalmazott Művészeti Intézet

A pályázat fővédnöke: Prof. Dr. Faragó Sándor a NYME rektora, Dr. Fodor Tamás Sopron Megyei Jogú város polgármestere

A pályázat főtámogatója: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, REORG Zrt; Sopron Bank Burgenland Zrt.

Támogatók: GYSEV Zrt; Raiffaisen Bank Zrt; ROTO ELZETT Vaskereskedelmi Kft; Sopron Ipari Zóna Szolgáltató Kft; Sopron Megyei Jogú Város Kereskedelmi és Iparkamara

Különdíjat ajánlottak fel: Annagora Aqua- & Wellnesspark, Balatonfüred; Fehér Rózsa Kisvendéglő, Borozó és Panzió; Perkovátz Ház, Sopron; Vadvirág Hotel és Étterem, Ágfalva; Várkerület Söröző

A pályázati zsűri tagjai: Prof. Dr. Winkler Gábor (elnök) egyetemi tanár NYME-FMK; Csabina Zoltán vezérigazgató helyettes, Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt; Farkas Mária építész, Domiporta Építész Stúdió Kft; Gellértné Mészáros Erzsébet projektmenedzser, Nemzeti Fejlesztési Ügynökség; Thomas Radil elnök-vezérigazgató, c. egyetemi docens, Sopron Bank Burgenland Zrt; Mezős Balázs projektvezető, REORG Zrt; Prof. Dr. Székely Csaba dékán, NYME-KTK; Taschner Tamás irodavezető, Tourinform Iroda, Pro Kultúra Sopron Kht.; Varga Gábor intézeti munkatárs, NYME-EMK

VÉGETÉRT EGY PÁLYÁZAT

2006 októberében örültünk először annak, hogy nyertünk a Karrier Iroda létrehozására beadott pályázatunkkal. Akkor még azt gondoltuk, ez lesz az egyik legkönnyebben végrehajtható projektünk a GEO-n. Később beláttuk, nem könnyű, de igen hasznos pályázatot nyertünk.

Az iroda kialakításával kezdődött minden. Találtunk erre a célra egy alkalmas helyet, melyet átalakíttattunk olyan irodává, ami a mai kor igényeinek megfelel. Ennél sokkal nagyobb feladatot jelentett, megtalálni azt a személyt, aki a projektet végigviszi. El kellett dönteni: egy, a hallgatókkal közel azonos korú legyen-e az irodavezető, vagy inkább idősebb, tapasztaltabb. A jelentkezők közül mi az utóbbit választottuk, és ez jó döntésnek bizonyult. Tóth Erzsébet, vagy inkább Betty szinte anyai gondoskodásával lett igen népszerű hallgatóink körében. Emellett kitűnt a mindig precíz adminisztrálásával, jó szervezőkészségével is. Ez minden pályázat esetében igen fontos, de amikor nagy létszámú hallgatót érint a végrehajtás, akkor különösen az.

Az infrastruktúra kiépítését követte a működés megszervezése. Igen gyorsan lépnünk kellett, mert fontos feladatok egész sora várt végrehajtásra.

Első lépésben elkészíttettük a szakmai gyakorlatok és a képzések szervezésére és lebonyolítására vonatkozó Minőségirányítási kézikönyvet. Ehhez közbeszerzési eljárást bonyolítottunk le, majd a vállalkozóval való folyamatos konzultációt szerveztük meg. A módszer eredményesnek bizonyult, mert végül igen hasznos anyag született. Ezt be is mutattuk egy konferencián a hallgatóknak, mivel a végrehajtásban ők lesznek a legfőbb érintettek. A kézikönyv egyik különösen értékes eredménye a szakmai gyakorlati munkahelyek akkreditálási rendjének kialakítása. Ezt a feladatot a felsőoktatási törvény írja elő, de nem ad rá semmilyen módszert, így magunknak kellett megoldani a feladatot.

Megkerestük a pályázati partnereket, állásbörzét szerveztünk, elbeszélgettünk a munkaadók képviselőivel. Szép lassan széles választék alakult ki a szakmai gyakorlatokra, melyet még a hallgatók kapcsolatai is szélesítettek. Ezzel feltöltöttük a pályázatban vállalt régiós munkahelyeket, és sikerült minden hallgatót megfelelő, akkreditált gyakorlati helyre delegálni. A gyakorlatok értékelése során igen kedvező visszajelzést adtak hallgatóink az őket fogadó munkahelyről. Talán sikerült elérnünk, hogy kollegiális kapcsolatok alakuljanak ki a gyakorlat során.

Ezután igen gyorsan elérkezett az őszi oktatási időszak. A képzések lebonyolítására is pályázatot írtunk ki. A nyertesek munkáját kissé hátráltatta, hogy a felújítási munkák miatt nem tudtuk használni épületeinket, a félév kezdetét is elhalasztottuk, végül elindult a képzés. A tréningek során a „Vezetőképzés", a „Munkaszervezés és motiválás", az „Önéletrajz, állásinterjú, kommunikáció", valamint a „Változásmenedzsment" témakörökben lehetett munkavállalási esélyeket teremtő ismereteket elsajátítani. Veres Richárd kollégánk sikeres napokat szervezett, a hallgatók nagyra értékelték az előadott témákat, a program levezetését, és a nyitott légkört, amit teremtett.

A „Vállalkozói ismeretek" előadássorozatot a várható nagy érdeklődés miatt „C" típusú tárgyként vehették fel hallgatóink. Végül két csoportot is kellett indítanunk, hogy valóban kiscsoportos feldolgozással lehessen előrehaladni. Szabó Kálmán – aki egyúttal az igazgatásszervező szak levelezős hallgatója is – vezette a tárgyat. Sikerét jelzi, nem kellett különösebben ösztönözni a jelentkezőket, mert szívesen jártak el a foglalkozásokra.

A hallgatók nagyra értékelték a programot

A „Workshop" néven tervezett képzés 4 modulból épült fel. A modulok témakörei az üzleti, vállalkozói szemlélet alapján épültek egymásra. A négy modul: a stratégiai tervezés, az üzleti tervezés, a pénzügyi tervezés és az időgazdálkodás témaköreit tartalmazta. Zimmermann Ágnes felkészültsége, oktatói rutinja igen élvezetes foglalkozásokat eredményezett. A résztvevők nagyon jó véleményt adtak a képzés formájáról is.

Nem szabad megfeledkeznünk a tavaszi konferencia idejére szervezett „Fiatal vállalkozók versenye" rendezvényünkről sem. Öt csapat indult a vetélkedőn, melyen szakmai és vállalkozói ismereteket burkoltunk vidám feladatokba. Az egyes megoldásokat legtöbbször élénk derültség közepette mutatták be a „versenyzők". A jó hangulatban telt a vetélkedő, és a befejezéskor már el is hangzott a kérés, hogy a következő konferencián is legyen ilyen rendezvényünk.

Összességében sikeresnek kell értékelni a projektet. Rendkívül hasznos volt, hogy 50 hallgatónak ösztöndíjat tudtunk biztosítani 3-3 hónapra szakmai gyakorlatuk idejére. Ezzel lehetővé vált, hogy olyan munkahelyekre is elkerüljenek hallgatóink, ahol esetleg nem tudtak volna fizetni 3 hónapra munkabért. De komoly eredmény az is, hogy kialakult a gyakorlatok szervezésének, minőségbiztosításának teljes rendje, mely segíteni fog a továbbiakban is.

A Karrier Iroda a továbbiakban is működni fog. Ezt jelenleg saját forrásból fedezzük, de már várjuk azt a pályázatot, mely – az eddigi eredményeket értékelve – sikeres működésünket a jövőben is biztosítja.

Dr. h.c. Dr. Szepes András dékánhelyettes

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA AZ APÁCZAI KARON

„Az iskolának az a feladata, hogy a kérdezést természetes és leküzdhetetlen szokásunkká tegye." Örkény István

Az Apáczai Kar első ízben csatlakozott a Kutatók Éjszakája rendezvényhez, programkínálatunkat élénk érdeklődés kísérte, minden helyszín más-más célcsoportot vonzott. A Környezeti Labor, valamint a Környezetpszichológiai Labor inkább a 10-18 éves korosztály számára volt lebilincselő. Hozott mintákkal érkeztek az általános iskolai csoportok, személyiségük tágabb értelemben vett megismerése érdekében kísérleteztek, teszteltek, kérdeztek. A Rekreáció Kutatóműhely változatos előadásait követően az érdeklődők állóképességének feltérképezése során kiderült, hogy: „mozogni jó, és az egészség érték"! A Sporttudományi Labor programja (vérnyomásvizsgálatok fiatal felnőttek körében, halmozottan fáradt állapotban, terhelés közben) azon réteg számára volt kiemelkedően hasznos, akik hajlandók voltak alávetni magukat a vizsgálatoknak.

A személyes beszélgetések, közvetlen reakciók tanúsága szerint a jelenlevők szívesen látogatnak el ehhez hasonló rendezvényekre, a fiatalok és az idősebb generáció is rendkívül érdeklődő volt, pozitívumként az ingyenességet és a programválaszték gazdagságát emelték ki.

Nagy Mónika

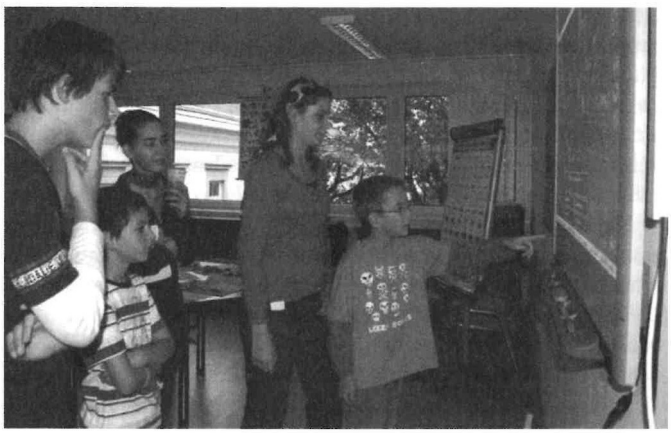

NEGYEDIK AZ ORSZÁGOS RANGSORBAN EGYETEMÜNK KÖZGAZDÁSZKÉPZÉSE

22 magyarországi felsőoktatási intézményt előzött meg egyetemünk közgazdászképzése.

Megjelent a Heti Válasz 2008-as felsőoktatási rangsora. A kimutatás a felsőoktatási intézmények gépészmérnöki, idegenforgalmi, informatikai, jogi, kommunikációs, közgazdasági és orvosi képzéseit a túljelentkezés (a mutatószám alapja az adott intézménybe első helyen, nappali tagozatra jelentkező és oda felvett hallgatók aránya), a diák-tanár arány (az egy tanárra jutó diákok száma), az oktatók összetétele (oktatók - minősített oktatók aránya), az OTDK-eredmények, a tipikus foglalkoztatók véleménye (a végzősöket alkalmazó vállalatok véleménye az intézményekről), valamint a munkaerő-közvetítők és fejvadászok véleménye alapján értékeli.

A Nyugat-magyarországi Egyetem informatikusképzése az említett mutatók szerint az országos nyolcadik helyen áll, megelőzve a Budapesti Corvinus Egyetem, a győri Széchenyi István Egyetem, a Debreceni Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem hasonló képzéseit.

A hatodik helyet tölti be a rangsorban a Nyugat-magyarországi Egyetem idegenforgalmi képzése. A tavalyi ötödikről idén az országos negyedik helyre lépett egyetemünk közgazdászképzése, maga mögött hagyva 22 felsőoktatási intézményt, köztük a Miskolci Egyetemet, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet, a Debreceni Egyetemet, a győri Széchenyi István Egyetemet és a gödöllői Szent István Egyetemet.

Csiha Tünde

SOPRONBAN KÖZTERÜLETET TISZTÍTOTTAK MEG A HALLGATÓK

Szeptember 27-én, szombaton az Erzsébet-kertet tisztították meg a Nyugat-magyarországi Egyetem hallgatói. A közterület a városiak és az egyetemisták közkedvelt pihenő helye. Itt található az Erdőmérnöki Karhoz tartozó új oktatási épület is.

Az akció keretében felszedték a szemetet az Erzsébet kertben és a Gyermek- és Ifjúsági Központ mögötti zöld területen, összegereblyézték az avart, az összegyűjtött szemetet elszállították. Megtisztították a játszóteret és a patakmedret is.

Az akció társadalmi munka keretében történt, a forrásokat a Hallgatói Önkormányzat, a kerti szerszámokat a kollégium biztosította. A megmozdulás 14 órakor ért véget. A szemétszedők a napot a Régi Kollégiumban tartott nótaesttel zárták.

Csiha Tünde Noémi

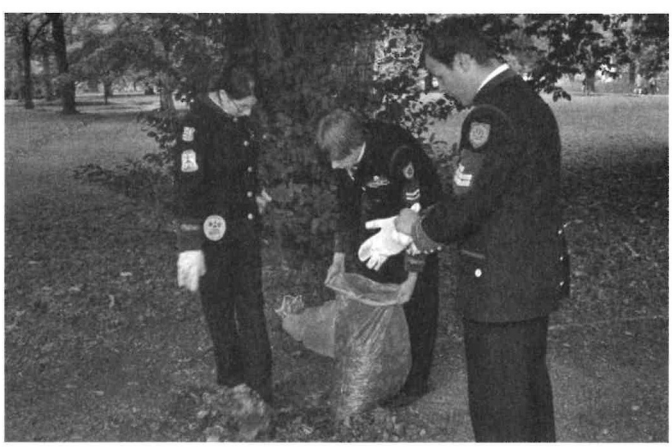

HOVA SIETTETJÜK A GYERMEKEKET?

Konferencia a korai kognitív fejlesztés lehetőségeiről a BPK-n

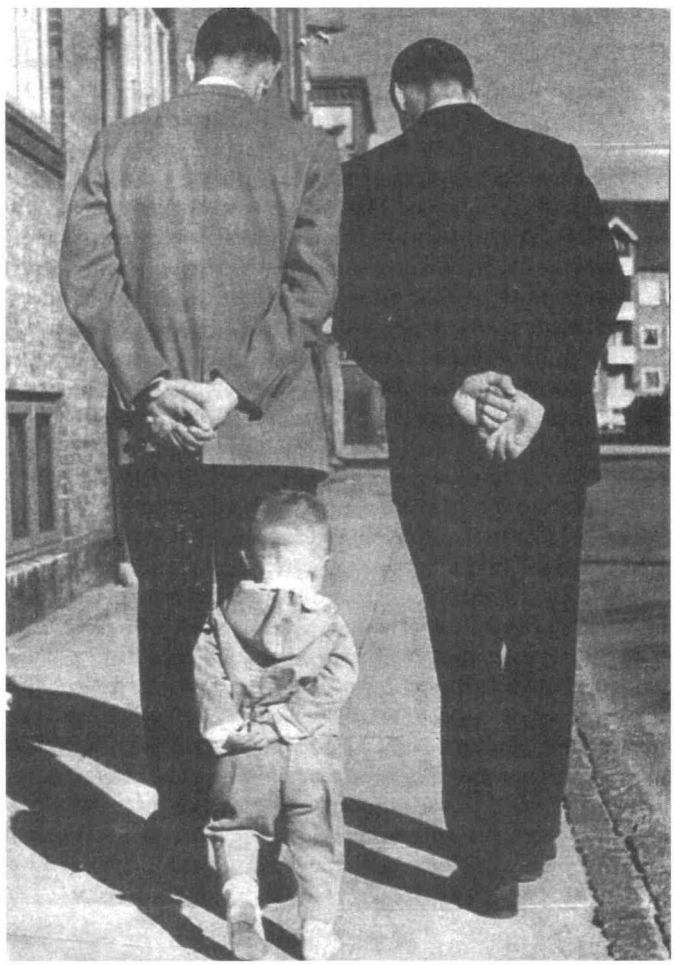

Nehéz kérdés a szülők számára, mikor tesznek jót a gyermekükkel. Ha már egész kiskorban megismertetik a számok és betűk világával őket, ha különböző „csodaeljárásokkal" fejlesztik gyermeküket a való életre, az érvényesülésre, vagy ha hagyják őket gyermeknek lenni és saját ritmusukban fejlődni?

A kérdés minden lelkiismeretes szülőt foglalkoztat, ezért az óvodákra is nagy nyomás nehezedik. Már-már elvárásként fogalmazódik meg a szülők részéről, hogy e nevelési színtéren a gyerekekkel ne csak játszanak, mondókázzanak, énekeljenek, meséljenek az óvónők, hanem direkt kognitív fejlesztést - idegen nyelvtanítást, számítógép használatot - is végezzenek, még akkor is, ha ennek hatékonyságáról nincs meggyőző bizonyíték.

A NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar Társadalomtudományi és Pszichológiai Intézetének három oktatója, Dr. Vajda Zsuzsanna egyetemi tanár, Jávorszky Edit főiskolai docens és Stöckert Károlyné főiskolai docens tudományos konferenciát rendezett a téma megvitatására. A szeptember 12-13-án tartott. Siettetetett gyermekek című konferencia célja az volt, hogy összesítse az óvodapedagógusok, pedagógusok, hallgatók és a képző intézmények oktatóinak tudását, a kisgyermekek gondozásával, nevelésével kapcsolatban, és hidat teremtsen elmélet és gyakorlat között. Hiszen még a képző intézmények között sincs konszenzus arról, hogy egy adott életkorban mi a jó a gyermeknek. A két napos rendezvényen értékes, gyakorlatorientált előadások hangzottak el a kisgyermek-kori tanulás témakörében. Szó esett a fejlődés jellegzetességeiről, a fejlesztés lehetőségeiről, az óvodai idegen nyelv tanításának módszereiről, a hátrányos helyzetű, valamint roma gyermekek neveléséről, de a szülőkkel való kapcsolattartás nehézségeinek megvitatása sem maradt ki a témák közül.

A konferencia valamennyi résztvevője hasznosnak ítélte meg a tudományos eszmecserét, melynek tanulságai alapján, a szervezők ajánlásokat fogalmaznak meg a politikai döntéshozók számára.

Takács Judit
BPK

BEKÖLTÖZHETNEK A SAVARIA EGYETEMI KÖZPONT HALLGATÓI A FELÚJÍTOTT KOLLÉGIUMBA

Az országban kevés olyan modern kollégium van, mint amilyen a Savaria Egyetemi Központ megújult Deák Ferenc utcai kollégiuma - írta pénteki számában a Vas Népe.

A volt tisztiszállás épületének rekonstrukciója nyár elején kezdődött, azóta megújult a fűtési rendszer, napkollektorok kerültek az épületre, kicserélték a nyílászárókat, a falak új szigetelést és színt kaptak, a szobákat pedig modern, a mai kor elvárásainak megfelelő bútorokkal rendezték be. Minden szobához fürdőszoba és mellékhelyiség, az előtérben egy kisebb tárolószekrény, mosdó, s a szobában két személyre szóló berendezés tartozik. Van internet, kábeltévé. Minden emeleten található mosókonyha, társalgó, közös konyha, s még egy közös fürdőszoba. A kollégiumban 94 hallgató fér el és még 20-24 vendég. A vendégszobák külön apartmanok, ezeket az oktatók, a távoktatásos és levelezős hallgatók foglalhatják el. A földszinten a hallgatóknak kialakítottak egy nagy társalgót, itt tv-sarok és számítógépes részleg kapott helyet. A kollégium udvarát is rendbe teszik: padokat, asztalokat helyeznek el, de lesz szalonnasütő, röplabdapálya, s ezenkívül lengőteke is várja a fiatalokat. A havi kollégiumi díj idén 13 ezer forint lesz. Az egykori tisztiszállás megvásárlásához 135 millió forintot az Oktatási Minisztérium egyik pályázatán nyerte az intézmény, a felújításhoz szükséges összeg egy részét - 120 millió forintot - ugyancsak így teremtette elő, a másik részét pedig az egyetem adta hozzá a beruházási költségekhez. Tóth Péter igazgató érdeklődésünkre válaszolva elmondta, a kollégiumba a diákok tegnap már beköltözhettek.

Kleinhappel Miklós, SEK

MEGÚJUL A KÖZPONTI KÖNYVTÁR ÉS LEVÉLTÁR

Csaknem 46 millió forintos beruházással, OKM támogatással újítják fel a Nyugat-magyarországi Egyetem Központi Könyvtárát és Levéltárát.

Állványzatok mögött a Központi Könyvtár és Levéltár. Megépítése óta 32 év telt el - ez indokolja a munkálatok szükségességét. Mostanra befejeződött az üvegfelületek teljes cseréje, helyükre új hőszigetelt ablakok kerültek. A állványerdő mögött a homlokzat hőszigetelése zajlik.

- Ahhoz, hogy teljes külső felújítás történjen, lebontsák az épületet borító külső lemezeket, építési engedélyre lenne szükség. Ehelyett azt a megoldást választottuk, hogy a munkások leszerelik a fémlapokat és alászigetelnek. Szigetelést kap a tetőtér, kicserélik a vizesblokkokat és a teljes elektromos hálózatot.

Nemcsak a hallgatókat, oktatókat, hanem a régió érdeklődő közönségét is kiszolgáljuk a szakmán túl. Központi Könyvtárunk a tagkönyvtárakkal együtt közös pályázatot nyújtott be, hogy a könyvtárak szolgáltatásainak színvonalát növelve, a csökkent munkaképességűek és fogyatékossággal élők is igénybe vehessék azokat.

A könyvtár a folyamatos felújítás alatt is biztosítja szolgáltatásait, részben korlátozottan. Rendezvényeinket a munkálatok idején is megtartjuk. Nagy sikerrel zajlott a minőségfejlesztési tréning, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Mezőgazdasági Szervezetének kihelyezett szakmai konferenciája, s már készülünk a VIII. Közgyűjteményi napok megrendezésére.

Egy következő lépésben raktárterünket növelnénk, a lehetőségekhez mérten a campus területén belül. - mondta el ifj. Sarkady Sándor, a Központi Könyvtár és Levéltár főigazgatója.

Csiha Tünde Noémi

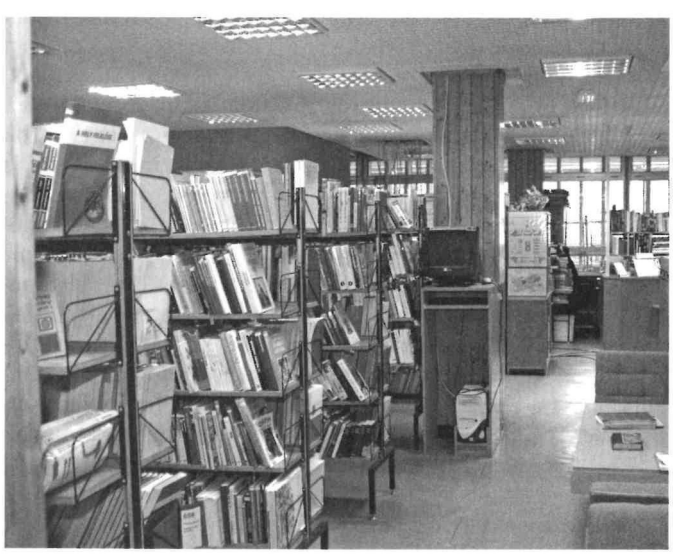

Fényárban úszik a könytár

230 ÉVES A GYŐRI TANÍTÓKÉPZÉS - JUBILEUMI ÜNNEPSÉG

A Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kara az új tanév kezdetén nagy ünnepre készül. A győri tanítóképzés 230. évfordulóját ünnepeljük karunkon és városunkban.

1778 számunkra történelmi évszám. Ugyanis abban az évben, július 1-jén nyitotta meg kapuit az akkori Magyarország második mesterképző intézménye Győr Város Nemzeti Iskolájában. A féltve őrzött Protocollum tanúskodik arról, hogy a Ratio Educationis szellemében elindított képzést tanítók és tanítójelöltek egyaránt látogatták. A több mint 200 éves történelmünk alatt az itt oktatók és tanulók nagyon sok érték megteremtésén, megőrzésén munkálkodtak. Értékeinkre, hagyományainkra büszkék vagyunk, óvjuk, ápoljuk azokat.

2008. október 20-án az intézmény fennállásának 230. éves jubileumát ünnepeltük, 10.00 órakor kerül sor a győri Városháza dísztermében. A jubileumi ünnepségen tisztelegni kívántunk mindazok előtt, akik az intézményt alapították a múltban és a jelenben példamutató munkájukkal elvezették napjainkhoz. Kiváló tanárainkról központi helyiségeinket neveztük el, így a kar Tanácsának jóváhagyásával a galéria Cziráki Lajos, nagyelőadóink Karácson Imre és Pataky Irma nevét viselik. A jubileumi rendezvénysorozat keretében ezüst emlékérmek adományozására került sor mindazon jeles személyeknek, akik a jelen sikereihez a múltban és a napjainkban cselekedetükkel, támogatásukkal, jó akaratukkal segítették az intézmény működését. A délutáni programok a XII. Apáczai-napok Tudományos Konferencia plenáris ülésével és rendezvényeivel folytatódtak.

Nagy Mónika

Apáczai Csere János mellszobra

EMLÉKKIÁLLÍTÁS ÁLLATSZOBROKBÓL

Minden idők legnagyobb magyar állatszobrászának, ifj. Vastagh Györgynek állít emléket születésének 140. évfordulója alkalmából a Magyar Mezőgazdasági Múzeum saját gyűjteményének anyagából összeállított tárlat Budapesten a Vajdahunyadvárban.

Jóleső érzés volt részt venni az ünnepélyes megnyitón, hiszen egyetemünk Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán, Mosonmagyaróváron az állattenyésztéstan oktatása során ma is megcsodálhatják a hallgatók a különféle állatfajok és fajták gipszből készült valósághű szobrait. A néhai Iváncsics professzor gondoskodása révén helyreállított szobrok többsége korukhoz képest jó állapotban van, ám mindenképpen kiemelt figyelmet érdemelnek. Büszkeséggel tölthet el mindannyiunkat, hogy Magyarországon ifj. Vastagh György talán legtöbb alkotása található egy helyen, az óvári karon.

A kiállítás ünnepélyes megnyitóján szeptember 10-én Szatmári Sarolta igazgatóhelyettes kedves szavakkal köszöntötte a család megjelent tagjait és a vendégeket, majd a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium részéről dr. Gál Csaba osztályvezető ismertette a művészcsalád kiemelkedő tagjának páratlan alkotó tevékenységét. A lovasszobrokat Váczi Ernő nyugalmazott ménesvezető - saját tapasztalataival valamint emlékeivel fűszerezett mondataival - méltatta és ajánlotta a szép számban megjelent szakmai közönség figyelmébe.

Ifj. Vastagh György életútjáról a kiállítást megálmodó és gondozó dr. Szőllősy Gábor készített rövid összeállítást, mely szerint a világhíres állatszobrász 1868-ban született Kolozsváron. Művészeti tanulmányait 1887-ben az Országos Minta Rajztanodában kezdte, majd Münchenben és Párizsban folytatta. Munkái itthon és külföldön is megtalálhatóak. Az 1896-os Ezredéves Országos Kiállításra készített 1/4 méretarányú gipsz állatszobrai a Magyar Mezőgazdasági Múzeum képzőművészeti gyűjteményének legbecsesebb kincsei. Az 1900-as párizsi világkiállításon bemutatott szobrai alapján Angliába is rendeltek tőle állatszobrokat, melyek megmaradt darabjai ma a Brit Természettudományi Múzeum gyűjteményében találhatók. Az 1910-es bécsi vadászati világkiállításra vadászkutya szobrokat készített, majd 1931-32-ben Egyiptomban dolgozott az ottani Mezőgazdasági Múzeum számára. Ifj. Vastagh Györgyöt alkotó tevékenysége elismeréseként Millenniumi Nagy Éremmel és Corvin-koszorúval tüntették ki. Budapesten halt meg 1946-ban.

Ifj. Vastagh György szobrai többnyire egy-egy konkrét állatról készült portrék, így művészi értékükön túl elsőrendű fajtatörténeti és kordokumentumok is egyben. A világhírű művész szobrai a hazai agrár-felsőoktatás számára gazdászgenerációk képzésében voltak nélkülözhetetlenek. Köztéri szobrai közül a budai várban található „Csikós" című szobra herendi porcelánként is világhíres lett. A kiállítás januárig látogatható és a szakma képviselőin túl jó szívvel ajánlható minden érdeklődőnek.

Dr. Pongrácz László
egyetemi adjunktus
NYME-MÉK

Ifj. Vastagh György állatszobrai nem pusztán művészi, de kortörténeti szempontból is jelentősek

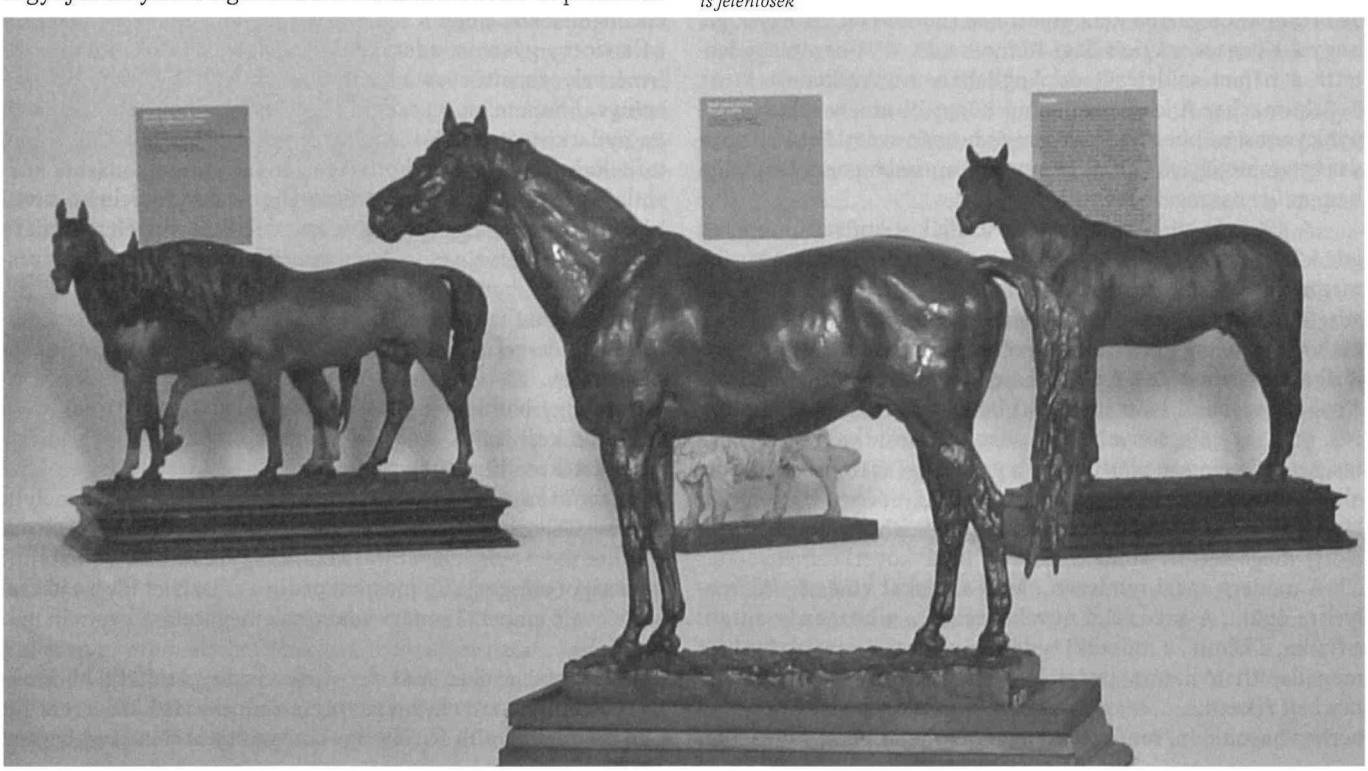

BUDDHISTA ÉRTÉKRENDET A GAZDASÁGBA?

2008 év decemberében ismét sor kerül – ezúttal Thaiföldön – az „Economics with a Buddhist Face" (Buddhista-arcú közgazdaságtan) című találkozóra, így nem érdektelen rövid néhány kérdésfelvetéssel utalni a Buddhist Economics Research Platform első konferenciájára, melyet 2007-ben Budapesten rendeztek.

A konferencia főbb megállapításai röviden így (is) vázolhatók:

• Korlátai vannak a nyugati üzleti etikának, mivel alapvetően intellektuális ügynek tartja az etikus cselekvést, miközben az etika valójában spirituális-metafizikai eredetű.

• A kapitalizmus morális alapjai felülvizsgálatra szorulnak; az etika önálló értékkel bír az üzleti életben (is). A szabadságot jelentő egyéni liberalizmust nem szabad sem összekeverni sem összetéveszteni a piac korlátlan liberalizmusával, a kettő gyakran ellentétben áll.

• A buddhizmusnak a nyugati üzletember számára is van mondanivalója. Ilyen például az a tanítás, hogy a boldogságot nem „kívül" hanem „belül" kell keresni, továbbá az, hogy a kivagyiság hajtotta presztízs-fogyasztás nemcsak adókkal szorítható vissza, de azon buddhista gondolat terjesztésével is, hogy az 'én-központúság' illúzióra épül.

A konferencia a maga nemében az első, témája pedig a 'nyugatias' konferenciáknál rendhagyóbb volt. Más tanácskozások kapcsán a cím már sok mindent elárul azoknak, akik az adott kérdéskört egyetemi tanulmányokból és/vagy a gyakorlati megvalósításból ismerik. A buddhista arcú közgazdaságtan kapcsán azonban hiába próbálná a nyugati világlátáson nevelkedett társadalomtudós kutatni az elvek, értékrendek, illetve a gazdasági-társadalmi gyakorlat közötti korrelációt. Nálunk mindez csak gyéren ismert, és az e téren mutatkozó tájékozatlanság fölszámolása szokatlan mértékű és 'technikájú' figyelmet igényel. Az érdeklődőket egy-egy rövid tanulmány elolvasása, előadás meghallgatása nemigen segítheti.

Ha a közgazdászok körében a helyzet ennél valamivel jobb, az bizonyára legalább két tényezőnek tudható be. Az egyik az, hogy a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 1991-ben megjelentette a német születésű, de Angliában munkálkodott Ernst F. Schumacher A kicsi szép című könyvét, amely a hetvenesnyolcvanas években az ökológiai és humán szemléletű közgazdaságtan bibliájává vált. E könyv legfontosabb gondolatai aligha nem így összegezhetők:

„A 19. századból való eszmék uralják a 'művelt' emberek gondolatvilágát. ... [Így pl. az], hogy az emberi élet magasabb megnyilvánulásai, amilyenek a vallás, a filozófia, a művészet stb. ... csak az anyagi életfolyamat... kiegészítői, ... 'az erkölcs csak mese', s hogy mindaz, ami magasabb rendűnek tűnik, valójában... közönséges. Az ebből eredő zűrzavar leírhatatlan. ... Ahol a... szellemi teret nem tölti be valami magasabb ösztönzés, ott... egy alacsonyabb fogja ezt betölteni: kicsinyes, alantas, számító életszemlélet, mely a gazdasági számításokban realizálódik. ... [Mi, közgazdák] a műszaki, szervezeti, kémiai, biológiai stb. újdonságokat... alkalmazni kívánjuk, [még mielőtt] megértettük volna... hosszú távú következményeiket. ... A modern ipari rendszer... ama alapokat emészti föl, melyekre épül... A gazdasági növekedésnek... a közgazdaságtan, a fizika, a kémia, a műszaki tudományok szempontjából nincs megállapítható határa, [mégis]... végzetes szűk keresztmetszethez kell érkeznie. ... Maguk a közgazdászok, a legtöbb szakemberhez hasonlóan, rendszerint egyfajta metafizikai vakságban szenvednek; feltételezik, hogy tudományuk... változtathatatlan igazságokkal dolgozik... Azt hirdetik: a gazdasági törvények... mentesek az értékektől, akár a gravitáció törvénye. ... [Szakértelmet, tudományt akarnak tanítani, holott] a 'szakértelem' ugyanúgy nem kultúra, ahogy a zongora nem zene. ... Az emberiség halálos veszedelemben van, nem azért, mintha hiányozna a tudományos és műszaki szakértelem, hanem mert mindezt többé-kevésbé rombolóan, bölcsesség nélkül használjuk fel. A több oktatás csak akkor segíthet rajtunk, ha több bölcsesség születik belőle. ... Az oktatás lényege: értékek közvetítése..."

Schumachernak alighanem igaza van: a kérdés valóban nem az, hogy mit engedhetünk meg magunknak, hanem az, milyen elvek, milyen értékrend mentén választunk.

Szerencsés körülmény, hogy Geert Hofstede holland kultúr-antropológus *Cultures and Organizations* című könyve eredeti szövegében is, tömör összefoglalók révén is már jó néhány éve ismertté lett. Hofstede feltételezett bizonyos kulturális dimenziókat, s ezekre vonatkozó kérdéseit kérdőívvé rendezte. A félszáznál is több országból visszakapott 116 ezer kitöltött kérdőív tartalmát pedig adatbázisba rendezte. Ezen adatok ismeretében valószínűsíthető, hogy a világ különböző tájain nevelkedett emberek miként viselkednek majd, ha a globalizáció terjedése nyomán valamely közös gazdasági szervezetben kell együttműködniük. Hofstede adatbázisa megvetette az alapját további kutatásoknak is, amelyekre jó példa a nemzetközi – közöttük magyar – részvétellel végigvitt Globe Projekt (2003).

A Hofstede koncepcióját érő bírálatok közül itt az kínálkozik kiemelésre, hogy a holland kultúr-antropológus megpróbálkozott ugyan az adatoknak országok, régiók, különböző ismérvek szerinti csoportosításával, de ennek során „nem az erényre, hanem az igazságra" igyekezett fókuszálni. Elnézően nyilatkozott például a vallás szerepéről (op. cit 16.). A metafizikai – vagyis a gyakorlati-racionális gondolkodásból közvetlenül le nem vezethető – összefüggéseket figyelmen kívül hagyta: a 'természet generálta szándékokra' figyelt. Számára érdektelen (illetve, vélhetően, ismeretlen) volt például a „paradox intenció" gondolata.

A közelmúltban vizsgáltam a transzcendens etika és a globalizmus összefüggéseit. Ennek során Hofstede adatait tizenkét ismérv, illetve a nagy világvallások szerint csoportosítottam: egy blokkba kerültek a „konfuciánus kultúrájú" és a „védikus kultúrával erősen rokonítható" országok ('tradicionális értékrendű országok'), valamint az ortodox keresztény és a római katolikus többségű országok ('O.Rkat'). Bármelyik ismérvről legyen is szó, a megoszlások két különböző minta egyikét vagy másikát mintázzák. Az egyik mintát „A hatalmi távolságot elfogadja", a másikat pedig a „Tisztelet illeti a jó családból való embert" ismérv adatainak megoszlása kapcsán mutatjuk be.

E megoszlásokat más források visszaigazolták. Az említett 'Buddhista-arcú közgazdaságtan' elnevezésű konferencián Colin Ash (Egyesült Királyság—University of Reading) Layard

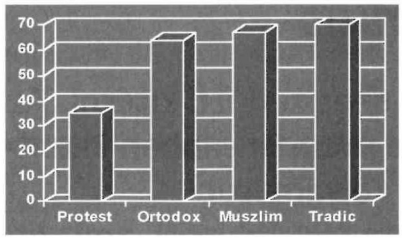

A hatalmi távolságot elfogadja

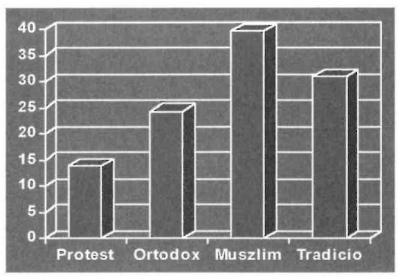

Tisztelet illeti a jó családból való embert

(2003; 2005) adataira hivatkozva elemezte a boldogság mértéke és az egy főre jutó nemzeti jövedelem nagysága közötti összefüggéseket. Úgy találta, hogy Hollandia, Írország, Dánia, Kanada Svájc, Finnország, Norvégia és az USA lakosainak boldogságát közel 100%-nak véve Moldova, Zimbabwe, Ukrajna és Oroszország lakosainak boldogsága csupán 40%. Az USA, Svájc és Norvégia egy főre jutó jövedelme pedig mintegy tízszer nagyobb Indonézia, Egyiptom, Vietnam, Grúzia, Moldova és Zimbabwe mutatóinál. Az adatok azt is megmutatták, hogy a jövedelemgyarapodás akkor eredményez jelentős boldogság-növekedést, ha a jövedelem 10.000 dollár/fő alatt van. Fölötte azonban a „jövedelemnövekmény hozama" egyre kisebb, 15.000 és 35.000 dollár között pedig alig változik. Sőt, csökkentheti is a boldogságot, mert ha a környezetünkben élők velünk közel azonos összeget, vagy nálunk többet keresnek, akkor minden 10 dollár növekményük 4 dollárral rontja a mi közérzetünket.

A négy nagy vallás szerint csoportosított adatok a következő megoszlásokat adják:

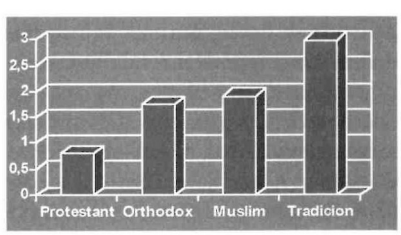

+$100 dollár növelte boldogság $10.000/fő/év alatti országokban

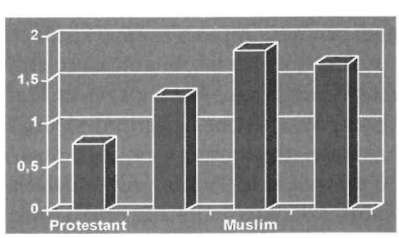

+$100 dollár növelte boldogság 60%-nál boldogabb országokban

Az ábrák szembetűnő hasonlósága arra mutat, hogy Hofstede és harminc évvel utána Layard adatai kölcsönösen valószínűsítik egymás helyességét. Kitűnik belőlük: legyen bár a jövedelem 10.000 dollár alatti, vagy a boldogság 60%-ot meghaladó, a „nem nyugatiak" körében 100 dollár jövedelemnövekedés „jobban hasznosul", ami a „buddhista arcú közgazdaságtan" művelői szerint (főként) a nem nyugati értékrendnek tudható be. Nyilvánvaló: még ha technikai szempontból elérhetnénk is a megvalósíthatatlant - vagyis azt, hogy a világ népessége nagy részének jövedelme elérje a 30.000 dollár/főt - ez nem lenne indokolt 15.000 dollár/fő jövedelmen fölül, kiváltképp akkor nem, ha a boldogság növelését jelöljük meg célul.

Hogyan tovább? Valószínű, hogy a világgazdaság teljesítőképességének minden határon túli megfeszítése helyett, illetve azzal egy időben tanulmányozni érdemes az ókori szakrális iratok üzenetét. Ilyen - a konferencia nyomán - Buddha azon tanítása, amely szerint a boldogságot nem „kifelé" - például: nem másokkal való összehasonlításban - kell keresni, hanem „befelé". Vagyis: a Buddha hirdette eszmei értékek elfogadtatásával valószínűleg csökkenthető lenne a környezet indokolatlan túlterhelése.

A 'buddhista közgazdaságtan' elveinek terjesztése azonban bizonyára akadályokba fog ütközni. Ezek közül a legnagyobb talán azzal érzékeltethető, ha emlékeztetünk, hogy a 19. század során az angolok Afrika számos országában vasutat építettek. Pontosabban: vasútépítő mérnökeik útmutatása szerint afrikaiak végezték a kubikus-munkát. Még pontosabban: az angol vasútépítő mérnökök megmutatták, hogy a földet honnan kell eltávolítani, és hol kell elhelyezni; a helybeliek pedig megtöltötték a kosaraikat, azokat - hagyományaiknak megfelelően - föltették a fejükre, és így vitték a földet a kijelölt irányba. A mérnökök, mivel úgy találták, hogy ez a módszer rosszul hasznosítja a munkások erejét, Európából talicskákat hozattak, azok használatát megmutatták, majd kötelezővé tették. A helybeliek engedelmesen tolták a földdel megrakott talicskákat... mindaddig, amíg rajtuk volt az angol munkafelügyelő szeme. Azonban, ha már egy bokor vagy domb rejtette őket, akkor lehajoltak, a földdel teli talicskákat feltették a fejükre, és úgy mentek tovább.

Valószínűleg az afrikaiaknak volt igazuk — ez például a talicskát tolók, illetve a terheket a fejükön vivők között előfordult gerincsérvek száma alapján ítélhető meg. Ám, még ha az angolokat igazolnák is az ilyen adatok, az értékrend hatása erősebb a tehercipelés miként jének szokásánál is. A más kultúrákban honos elvek átvételének korlátjai aligha csak technikaiak. Egy dolog, például, annak megállapítása, hogy ahol az emberek a tradicionális értékek mentén működnek együtt, ott 100 dollár keresetnövekedés nagyobb mértékben növeli a boldogságot. Egy ettől különböző, másik dolog az, hogy milyen eredménnyel ültethetők át a tradicionális értékrend egyes elemei a nyugati ember által követett értékek közé.

A gazdasági etika jelenlegi kedvezőtlen állapotán bizonyára az is segít változtatni, hogy egyre határozottabb formát ölt egyfajta „keresztény gazdaságtan" is. Ez is üdvözlendő! Tetszik vagy sem, a vallások alapelvei figyelembevételét a közgazdaságtudomány nem mellőzheti. Összefüggések vélelmezhetők az értékrendek és az azokat követők gazdasági viselkedése között. Az ókori vallási tanítások közötti tartalmi „áthallások" éppen arra mutatnak, hogy sem a buddhisták, sem a keresztények nem kell föladják hitüket ahhoz, hogy tanulmányozzák ezt a kérdéskört. Annyi bizonyos, hogy ha a környezet szennyezése továbbra is folytatódik, annak káros hatása egyaránt sújtja majd a különböző vallásokat, értékrendeket követőket.

Csak remélni lehet, hogy a Buddhist Economics Research Platform második világkonferenciája e tekintetben további támpontokkal szolgál majd.

Máté János
egyetemi docens
KTK
Társadalom- és Világgazdaságtan Intézet
Világgazdaságtan Intézeti Tanszék

EGYIPTOM: TÁRSADALOM ÉS ÉLETSTÍLUS

A mindent átható globalizáció térhódítása elől Egyiptom sem tudott kitérni. Az egész világra jellemző társadalmi kettészakadás itt is egyre pregnánsabban jelentkezik, de a globalizáció még felgyorsította ezt a folyamatot. Meglepetéssel hallgattam az itt élők elbeszéléseit egy olyan életstílusról, amit én nem is láttam, és valószínűleg nem is fogok, hiszen annyira más az a kör, ahol én mozgok.

Statisztika természetesen nem készül a fokozódó elszegényedésről, így csak becslésekre tudunk hagyatkozni. Egyes - nem igazán megbízható - források szerint Egyiptomban a lakosság 30, mások szerint 50 százaléka él a létminimum tájékán. Ha összevetjük a világ más országainak adataival, azt látjuk, hogy a szegénység aránya magasabb, mint a világátlag. Felmérések szerint ugyanis a világ 6 (lassan 7 milliárd felé közelítő) milliárd összlakosságából 1.3 milliárd él az abszolút szegénységben.

Az Európából ismert polgári középosztály szinte hiányzik a társadalomból. Felületes szemlélő azt hihetné, hogy tanár kollégáim, orvosok, mérnökök, közalkalmazottak, hivatalnokok alkotják a középosztályt. Ez azonban messzemenően nem így van. A diplomás emberek nagy többségének is van „másodállása", azaz vállalkozó. Például egy francia tanár ismerősöm szuvenír boltot működtet. Tanár kollégák különféle, kiismerhetetlen vállalkozások tulajdonosai. Akinek nem sikerül a „business", hát az lecsúszik. Ahhoz, hogy a középiskolai tanár víz felett tudja magát tartani, az kell, hogy magántanítványokat fogadjon. Így a hivatalos tanítás csak tessék-lássék, aztán egész délután magánórákat tartanak.

Bár iskolakötelezettség van, de ezt nem ellenőrzik, így a tehetősebbek magánúton tanulnak, a szegények meg sehogy. Állítólag - nem hivatalos értesülés szerint - az írástudatlanság 60 százalékos. Nehezen hiszem el, igaz lehet ez az adat az idős lakosságra, de a fiatalabb korosztályra nézve nem valószínű. Bár nappal, „iskolaidőben" is rengeteg gyerek van az utcán, minden bizonnyal nem járnak iskolába.

Hallgatóim közül sokan megkerestek, hogy nagyon szeretnének külföldön tanulni, doktorálni. Több európai országba azonban nem kapnak beutazást; jóllehet, ha európai gyakorlatot szereznének, az hallatlan mértékben növelné az elhelyezkedési esélyeiket. Ördögi kör.

Nem könnyű leírni az egyiptomi társadalmat. A látszólagos leegyszerűsítés mögött nagyon sok kiismerhetetlen folyamat, társadalmi jelenség húzódik meg. Van egy jelentős konzervatív réteg, amit a szegénység csak tovább erősít. Az ő számunkra a nagyon egyszerű ételek - például a bab és különböző padlizsán-szezámból készült mártások, a lepénykenyér, stb. - jelentik a napi betevőt. A nők szinte kizárólag abejját, a férfiak galebijját viselnek. A munkán kívül a rokoni kapcsolatok ápolása, az idősek látogatása tölti ki a napokat. Kiemelkedő események közé tartozik a házasságkötés, számos esetben ez jelenti a legnagyobb szórakozást is e réteg számára. Nem egy esetben unokatestvérek házasodnak össze, aminek sajnos látható jelei is vannak. Meglepően sok a fejlődési rendellenességgel született gyermek.

A szegények életének elérhetetlen vágya egy Alexandriába vezető kirándulás. Ha mégis megvalósul, akkor egy örökre szóló élményt jelent. Természetesen Amerikába eljutni a szegények számára még a vágyálom szintjén sem jelentkezik, de aki esetleg el tudna menni, rögtön a segítségünket kéri a vízumszerzésben. De valójában szívük mélyén az egyiptomiak igazából nem vágynak az országon kívülre, mert büszkék arra, hogy egyiptomiak.

Természetesen az élet nem könnyű. A rengeteg építkezés ellenére lakáshiány van, az infrastruktúra lerobbant, a munkanélküliség nagy, az áremelkedés aggasztó, és még ezer és ezer probléma nehezíti a mindennapokat. De az egyiptomiak segítik egymást a mindennapi küzdelemben, mert van egy olyan érzés, hogy ebből senki sem maradhat ki. A kiterjedt családok, és a szoros rokoni kapcsolatok szociális hálóként működnek, az idegenek is nagyon könnyen kapcsolatokat létesítenek egymással, és bármivel van valami gond, mindig van valaki, aki segít és megoldja.

Meglepetéssel hallgattam az itt élők elbeszéléseit egy olyan életstílusról, amit én nem is láttam, és valószínűleg nem is fogok, hiszen annyira más az a kör, ahol én mozgok.

Elmesélték, hogy van egy réteg, aki éjfélkor kel fel, és elindul portyázni. A legdrágább bárokba, hotelekbe mennek inni, hatalmas Mercedesek állnak a rendelkezésükre, hajna-

lig áldoznak az alkoholnak, majd hazamennek, délig alszanak, s kezdődik minden elölről. Mindehhez gazdag háttér áll rendelkezésre: pazar villa, drága márkájú kocsik, hatalmas méretű nyaraló a Vörös-tengernél, személyzet mindenre, stb.

Ezeknek az embereknek egy amerikai utazás nem sokat számít. Bármikor elutazhatnak, és nem is jelent igazi élményt. Soha a lábukat sem teszik be a mecsetbe, egészen addig a napig, amíg fel nem ravatalozzák őket.

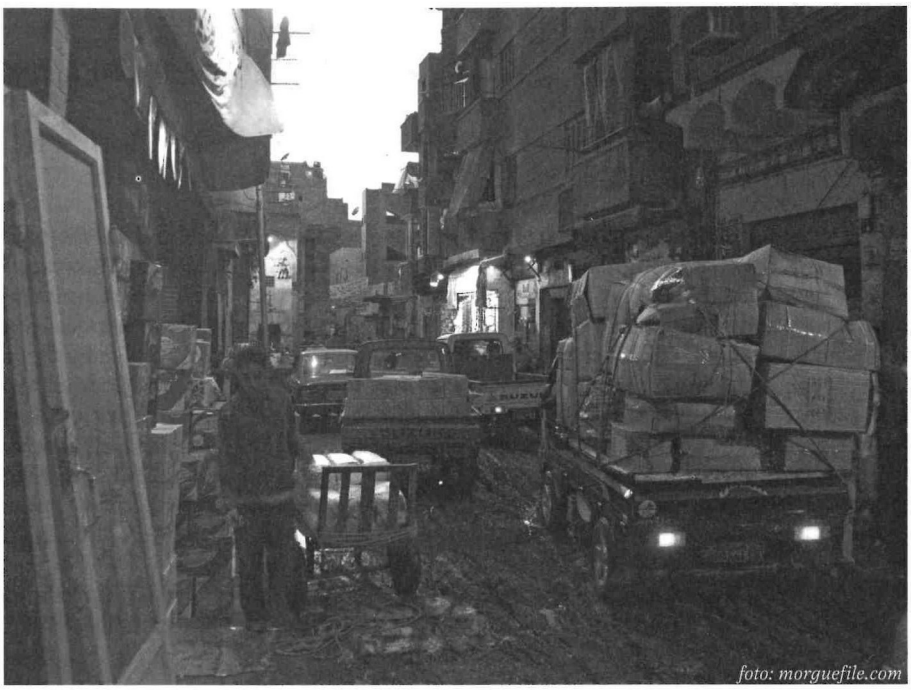
foto: morguefile.com

Az egyiptomi társadalom nagyobb része valahol e két szélsőség között helyezkedik el. Egy tipikus városi család túlnépesedett külvárosokban él, hatalmas 6-8 emeletes salakbeton házakban, málladozó falak és repedező vízvezeték között. Ha szerencsések, van egy kis autójuk, egy kis Fiat, vagy egy tízéves, rozzant Lada. A férj metróval jár dolgozni, vagy beleolvad a fürtökben csüngők közé a tömegközlekedést megtestesítő, szétesés előtt álló kisbuszon. S még szerencsésnek is mondhatja magát, ha egy féllábnyi hely, s netán még egy kapaszkodó is jutott számára. Könnyen lehet, hogy egyetemi végzettsége is van, de ez nem jelent semminemű garanciát az elhelyezkedésre. Évente mintegy 40 ezren szereznek egyetemi diplomát. A magánegyetemek úgy nőnek ki a földből, mint a gombák eső után. Ha szerencséje van, akkor kap egy aktatologató állást, és végzi nap mint nap az igénytelen munkát. De így legalább lehetősége van arra, hogy korán lelépjen, és kölcsönvegye unokatestvére lestrapált taxiját, hogy néhány órán át utasra vadászva kiegészíthesse csekélyke kis jövedelmét.

A feleség eközben a klasszikus feleség-anya szerepét tölti be. Mos, főz, gondoskodik a nagyszámú családról: gyerekeiről, az öregekről, akiket naponta kötelességszerűen meglátogat.

Ugyanakkor a vidéki lakosság legalább 50 százaléka már nem a földből él. Aki mégis próbálkozik, az sem jut semmire, ugyanis a földterületek kis mérete megakadályozza a gépesítést, ami elengedhetetlen lenne a terméshozamok növeléséhez. Ezért egyre inkább az állattenyésztésben bíznak az emberek, vagy más módon próbálnak túlélni. Szóval a fellah, aki napközben a földjén dolgozik, délután valószínűleg cigit árul egy otthon összebarkácsolt bódéban, hogy a hónap végén is legyen mit ennie.

A többféle vallás, többféle etnikai hovatartozás látszólag békésen fér meg egymás mellett. Mindez nem zárja ki, hogy a keresztények - akik lényegesen kevesebben vannak, mint az iszlám hitűek - úgy érezzék, hogy hátrányos megkülönböztetésben van részük

A felszínen természetesen ebből semmi sem látszik, és valójában nehezen is hiszi el az ember, miután idegengyűlöletnek még az árnyékát sem lehet tapasztalni Egyiptomban. Ellenkezőleg, a külföldiekkel megkülönböztetett kedvességgel bánnak. Én a magam részéről még egy rossz mozdulatot, vagy kellemetlen arckifejezést sem láttam, ha velem beszélgettek. Csak kedvességet.

Az itt élő kopt keresztények a fáraók leszármazottjának tekintik magukat, s erre nagyon büszkék is. Az egyiptomiak mellett van egy maroknyi bennszülött csoport, a beduinok, kiknek ősei az Arab-félszigetről települtek a Sinai-félszigetre. Kietlen sivatagaiban ötvenezer beduin él, többségük az északi területeken. Tizennégy különböző törzshöz tartoznak, melyeknek többségét szoros kapcsolat fűzi a Negevben, Jordániában és Szaúdi-Arábia északi részén élő beduinokhoz.

A Nyugati-sivatagban, a Siva-oázis környékén élnek még beduin csoportok, akik szinte teljes egészében megőrizték identitásukat. Viszonylag könnyű őket megkülönböztetni a többi egyiptomitól, hiszen népviseletük eltér, és bár arabul beszélnek, megőrizték saját nyelvüket is.

Délen élnek a sötét bőrű nubiaiak, a Khartumtól Asszuánig terjedő területen. A felsorolt népcsoportok létezése ellenére Egyiptom viszonylag homogén népességűnek számít. Egy nagyon lényeges dolog összeköti őket: a büszkeség. Ez az érzés, lelki vonás az, amely összetartja az alexandriai egyetemi tanárt és az asszuáni cipőtisztító kisfiút is. Büszkék arra, hogy egyiptominak születtek.

Jóllehet, „Amerika, a korlátlan lehetőségek hazája" mítosza még mindig él, az amerikaiak által gerjesztett anti-iszlamista-antiarabista áramlatok ellenére. Bár szemmel láthatóan más tendenciák is egyre erősödnek.

A sok gond, a mindennapi megélhetésért folyó küzdelem ellenére mindent áthat a jókedv. Az egyiptomiak híresek a humorukról. A legjelentéktelenebb viccen, tréfás mozdulaton is hosszan, és szívből tudnak kacagni. A jómondások, aranyköpések mindennapi szófordulathoz tartoznak. A komédia a helyi mozik fő nyersanyaga, a TV állandó műsora. A szókimondó, éles eszű, felvágott nyelvű kisfiú állandóan visszatérő figurája a műsoroknak, túljár mindenki eszén, és minden helyzetből győztesen kerül ki.

A nevetés az, amiért érdemes Egyiptomba jönni, ez lendít át a mindennapi nehézségeken. Sok mindent elérhetünk egy mosollyal.

Prof. Dr. Balázs Judit
Egyiptom, Kairo

Borbély József:
A HELYRŐL, AHOL ÉLÜNK
Globalizáció és a nemzeti identitás Kelet-Közép-Európában

Dr. Borbély József most megjelent könyvének témája a „köztes-európai" térség múltja, a nyugati Európa-résztől és Kelet-Európától e köztes-térséget egyaránt megkülönböztető szerkezeti és mentális különbözőség: Kelet-Közép-Európa jellegzetes arculata. „Zwischen-Európa" hibrid-szerkezete, hogy ez az alapvetően nyugatias szerkezetű subrégió a Nyugat félperiférias övezeteként, milyen történelmi utat járt be, és ebből a történelmi árnyékból mi vetül a jelenünkre és a jövőnkre. Melyek azok a tudati-mentális sajátosságok, nem ritkán deformációk, kiegyensúlyozatlanságok és identitás-zavarok, amelyek éppen e térség Nyugat felé is, és Kelet felé is tekintő Janus-arcúsága okán, és félperiférias fejlődése következményeképpen alakultak ki, és rögzültek - mindmáig jellemzően.

A szerző fiatalkori utazásai, lengyelországi, krakkói találkozásai, és a rokon történelmű népek iránti ösztönös vonzódás, s ebből sarjadó lengyel és cseh irodalmi és művészeti élményei nyomán kezdett gondolkodni a mi tágabb hazánk, Kelet-Közép-Európa múltján, és tervezgetni a reményteljesebb közös jövőt. Érzékelte, hogy a távolról homogénnek tűnő szovjet-típusú államszocialista rendszerek mély rétegében munkál a „történelem szelleme", és e térség törzsterülete, a lengyel, a magyar és a cseh társadalom, a felszín alatt őrzi a maga hajdanvolt középeurópaisága maradékait. Hogy ebben a történelmi eredetű vitákkal, s ezen túl, a másiknak okozott történelmi tragédiákkal is terhelt térségben a népek - éppen a sajátos köztes-európai társadalmi-gazdasági szerkezet okán is -, rokonok, hasonlítanak egymásra, bármennyire is tiltakozhatnak ez ellen. Ám rossz rokonok, vitázó, veszekedő társadalmak, amelyek nem, vagy csak tragédiák, válságok után képesek fölismerni egymásmellé-rendeltségüket.

E térség történelmi kiszolgáltatottsága - különösen az első világháború után dezintegrálódó térség könnyű terepe volt az „oszd meg, és uralkodj!"-elvű hatalmi politikának - indította a szerzőt arra, hogy tanulmányozza mindazon történelmi eredetű problematikát, ami elválasztott, és elválaszt bennünket. Azért, hogy hitelesen tudjuk beletenni a mérleg serpenyőjébe mindazt a többletet, ami összeköthet, és reményeink szerint majd összeköt bennünket. Sorskérdéseink közül az egyik sarkalatos kérdés, hogy az államhatáraink és a magyar nyelvhatár Trianon óta nem esik egybe. A szerző úgy véli, a magyar nemzet spirituális reintegrációja tartósan csak a kelet-közép-európai konszolidáció és integrálódás összefüggésében oldódhat fel.

Borbély József ezen érdeklődés és felelősség jegyében kutatta a térség múltját, olvasta történeti irodalmát, de a "kollektív tudatot" intenzívebben a felszínre hozó szépirodalmat is, figyelve az analógiákra. Hogy mit is jelent e térségben a „társadalmi viszonyok mozdulatlansága", hogy „holtpontok" vannak, és sokszor reménytelen visszatérési kísérletek, azon cél érdekében, hogy ez a félperiférikus övezet mélyebben, visszakötődhessen, „szervesülhessen" a centrumrégióhoz. Hogy aztán egy-egy nekigyürkőzés után, mégis miért borul el a subrégió ege, és miért közös az a magyarként igen jól ismert érzés: „valahol megint utat veszítettünk".

Tanulmányok és cikkek is mutatják e témában a szerző tartós érdeklődését, valamint tanári munkájában a speciális kollégiumok, melyek szintúgy erre a problémakörre fókuszálnak.

Most jött el az ideje - írja Borbély József könyve előszavában -, hogy rendszerezze és összegezze, amit e subregionális vizsgálódás során összegyűjtött, Európa e „tektonikus övezetéről", és adekvát válaszokat találjon az őt is foglalkoztató kérdésekre.

/Borbély József: A helyről, ahol élünk Arisztotelész Bt. Budapest, 2008./

/ K. M./

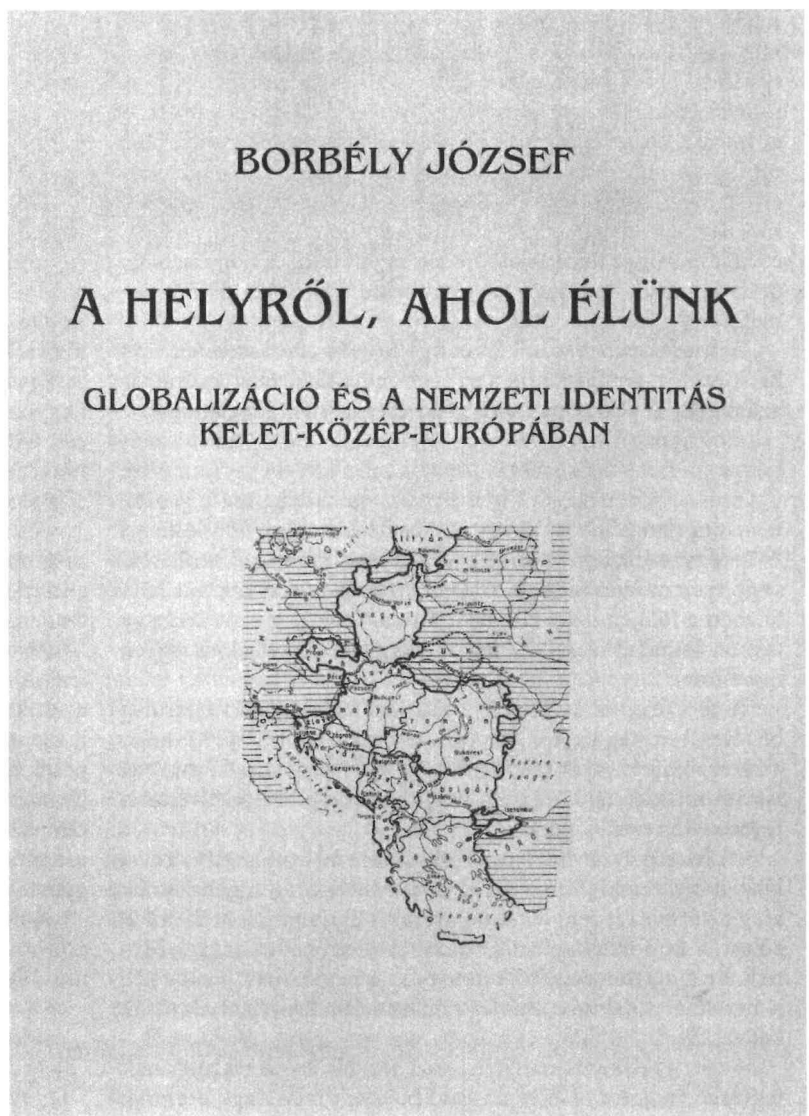

KELTÁK ÉS RÓMAIAK

A szőlő leggyorsabb európai elterjedése a Római Birodalom idején történhetett, amikor a hatalmas területen hódító római katonák és a velük együtt érkező polgári lakosság szinte az egész impérium területén meghonosították a szőlőt és a bort.

A rómaiak előtt persze nem volt teljesen ismeretlen növény Európa egyéb régióiban, hiszen bizonyított, hogy a kelták és a dákok is fejlett szőlőtermesztéssel dicsekedhettek. A Kr. e. IV. században Európát jórészt benépesítő kelták a mai francia, német területeken, a Kárpát-medencében foglalkoztak szőlőműveléssel.

A mai Dunántúl területén élő azali és boii kelta törzsek mindenesetre a rómaiak ideérkezése előtt is komoly borfogyasztók lehettek. A rómaiakkal folytatott kereskedelem következtében felgyorsult a szőlő és bor elterjedése. A kereskedők borért cserében állatbőröket, élőállatokat szállítottak Itáliába. Posidonius kelták földjén tett utazásának egyik leírása érdekes lehet számunkra, amelyben egy kelta vigadalmat mutat be: "Körben isznak ugyanegy cserép vagy ércedényből, melyet a szolgák körbe hordoznak; egyszerre ugyan keveset, de annál gyakrabban. A gazdagok itáliai vagy galliai bort isznak tisztán vagy vízzel vegyítve." Ebből kitűnik, hogy a terület esetleges bortermelése nem fedezte a belső szükségleteket.

A rómaiak, akik a Kr. e. VI. századtól kezdődően folyamatos háborúk során, alig 250 év alatt egész Itáliát uralmuk alá hajtották, egyszerű városállamból erős királysággá, majd köztársasággá fejlődtek, amelyben a latin törzseken kívül, helyt kaptak a legyőzött etruszkok ugyanúgy, mint a szintén meghódított dél-itáliai görög gyarmatvárosok, zömében görög népessége. Az etruszk és görög kultúra mély nyomokat hagyott a rómaiak későbbi történelmi, kulturális fejlődésében, s a borkultúrát is valószínűleg a magasabb fejlettségi szinten élő görög népességtől vehették át, bár tény, hogy a bort maguk is ismerték, a titokzatos etruszkokhoz hasonlatosan.

A római istenek szintén görög eredetűek, lényegében azok latin megfelelői voltak, így náluk is létezett a bor és mámor istensége, csak ők Dionüsszosz mintájára Bacchusnak nevezték. A szőlők és általában a mezőgazdasági munkák istensége volt még Liber is, de az ő kultusza távolról sem volt oly népszerű, mint Bacchusé. A Bacchus tiszteletére bemutatott áldozatok és a neki rendezett ünnepségek mindenesetre túltettek még a dionüsszoszi görög ünnepi ivászatokon is, általában féktelen mulatozásokba, nemegyszer orgiákba torkollottak. Különösen igaz volt ez a későbbi, lazuló erkölcsű császárkorban.

A rómaiak mindenesetre legyőzve a fő riválist, Karthágót, majd Makedóniát, az egész mediterrán térség megszerzését tűzték ki célul, ami lényegében időszámításunk kezdetére meg is valósult, s a Földközi-tenger a birodalom beltengerévé vált. A római légiók Britanniától - Egyiptomig, Lusitániától (a mai Portugália) - Mezopotámiáig hatalmas területeket vettek birtokba a köztársaság, majd a császárság számára, kiépültek az utak, kikötők, rabszolgapiacok, megszerveződtek a provinciák. A szőlőművelés is nagy léptekkel terjedt szét a birodalom valamennyi provinciája felé, azt is mondhatjuk, hogy a borkedvelő rómaiak Európa, Afrika, Közel-Kelet azon részeit szállták meg, ahol a szőlőtermesztés adottságai megfelelőek voltak.

A legjobbak sokáig az Itáliai borok voltak, miután megküzdöttek azzal a némileg kisebbségi érzésnek is nevezhető sztereotípiával, hogy a legjobb nedűk csakis görög földről érkezhetnek. Tény, hogy az I. századig a legdrágább borok tényleg a görögök voltak.

Nagy Róbert történész-geográfus, NYME AK Idegenforgalmi Intézeti Tanszék oktatója

---

AMIKOR A KOCKACUKOR LÁNGRA LOBBAN...

Egyszerre kísértett a múlt az egyetem ódon várépületének pincebörtönében és cikázott a XXI. századi technika a modern szoftver-rendszerben szeptember 26-án a mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karon.

A kutatók Éjszakáján műholdak küldtek üzenetet különleges traktoroknak, frissen préselt bioműanyag-kígyó tekergőzött a tenyerekben, tantermek változtak néhány órára látványkonyhává.

A különleges tudományos és ismeretterjesztő programok közönsége megismerte a kockacukor lángra lobbantásának trükkjét, készített üdítőitalt vegyületekből, és tanulmányozta a lombikmalac fejlődését az ivarsejtek egyesülésétől a születésig.

A nagy sikerű rendezvényen kíváncsi szempárok százai csüngtek az ezüstösen tündöklő falú kémcsöveken, professzorok és ifjú segédeik lobbantották lángra a kockacukrot, készítettek 'üdítőitalt' vegyületekből.

Sok-sok titokról lebbent le a lepel, megannyi rejtett kincs

Százak érdeklődtek a programok iránt

AZ ÉLET RÖGÖS ÚTJAIN

2008. őszelőjén jelent meg Takács János Rögös út - Gondolatok papíron és vásznon - című kötete.

A szerző 1955-ben született egy alföldi kisvárosban, gyermekként a nagyvárosi élettel is megismerkedett, miután szülei Budapestre költöztek. 24 évesen családot alapított, 1989-ben Sopronba költözött.

A családi élet, s a munka mellett szívesen fest akvarelleket és ír verseket. Elmondása szerint, már ifjúkorától vonzódott a művészetekhez, s 1999 óta veti gondolatait, érzelmeit papírra és vászonra.

Mostanában látta elérkezettnek az időt, hogy szélesebb közönség elé tárja az általa eddig megélt, s feldolgozott életutat, melyről a most megjelent kötete szól.

A kötetben megjelenő versek gazdag érzelemvilágát tükrözik az illusztrációkként társított képek is. Szinte minden téma megjelenik vizuálisan is, s a kettő együtt hat a gondolatra és az érzelmekre. Takács János verseskötete rögös életútról szól, mint amilyen valamennyi halandó ember élete. Átöleli mindazt, ami az ember életében fontos, ami melengeti a lelket, vagy elszomorítja a szívet; ami otthont és értelmet ad a földi létnek, és ír arról is, ami sajnos csak az emlékekben élhet már.

Szavak és képek harmóniájában jelenik meg: a szülőföld, az otthont adó város, az édesanya emléke, a szerelem, a család, a mindent körülölelő természet - mint az emberi lét legfontosabb szereplői.

A kötetet záró versekben összegződik a megtett földi út, melynek végén majd - reményeink szerint - Isten kegyelméből minden kiegyenlítődik, helyükre kerülnek a dolgok, s az utolsó pillanatok számvetéseinél értjük meg létünk értelmét, s bizakodással fordulunk a mindent megőrző emlékezet felé.

További alkotókedvet kívánunk, Kedves Takács János!

/Sopron, 2008. a szerző kiadása/

K.M.

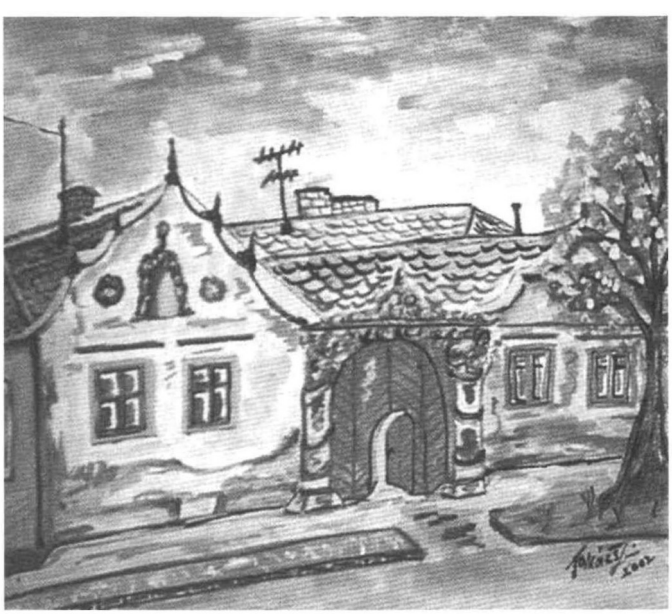

A könyvet Takács János festményei illusztrálják

Kedves Egyetemi Vezetőség, Dolgozók, Hallgatók, és Mindenki!

Valószínűleg már mindenkihez eljutott a hír, hogy szeretett főnökasszonyunk, Gidai Erzsébet professzor asszony a nyár végén meghalt. Amit el kellett mondani hivatalosan, az már bizonyára mind el is hangzott. Mi, néhányan, akik körülötte dolgoztunk, azt szeretnénk, ha rendkívüli egyénisége nem merülne feledésbe az eljövendő időkben. Azért, hogy megőrizzük Őt, segítséget kérünk: az emlékeiket.

Szeretnénk összegyűjteni, és közzé tenni az Erzsikével kapcsolatos „nem hivatalos" történeteket, eseteket.

Arra kérek Mindenkit, aki ismerte, szerette, hogy ragadjon billentyűzetet, és írja le néhány sorban azt, amit úgy gondol, szívesen megőrizne az eljövendő diákságnak. Nem nekrológokra, méltatásokra gondolunk, hanem egyszerű anekdotákra, amikből Erzsike sokszínű, varázslatos egyénisége - még emberi gyengeségei is - fennmaradnának.

Példaként leírom egyik kedvenc történetemet Vele.

Amíg dékán volt, rengetegszer túlóráztunk, amit titkárnőtársammal, Bettivel, mi kevésbé - ő kiválóan bírt. Egyik éjjel - 10 óra régen elmúlt már - fáradtan gubbasztottunk a székeken, Erzsike énekelt.

- Mindjárt megyünk már, csak összekészítem a holnapi órák anyagát. - biztatott, és elkezdett lapozgatni a jegyzetei között. - Jaj, ez gyönyörű szép anyag! - ragyogott fel a szeme. - A harmadfokú árdiszkrimináció. Akarjátok, hogy elmagyarázzam? - nézett ránk lelkesen.

- Nem! - kiáltottunk fel egyszerre Bettivel.

Erzsike csak nevetett, és a fejét csóválta.

Akkor is nevetett, amikor a következő születésnapján felmondtam Neki a bemagolt definíciót - Látod, remek közgazdász lenne belőled! - és máris megpróbált rábeszélni valamelyik képzésre. (Érdemes lenne megszámolni, hányan kezdtek a kar dolgozói közül csak azért tanulni, mert Erzsike biztatta őket.)

Sose leszek közgazdász, de talán csak azért, mert sosem fogok még egy olyan tanárral találkozni, aki este tízkor lelkesen kezdene tanítani, ingyen, csak a szakma iránti elkötelezettségéből.

Hát, ilyen és efféle történeteket várunk szeretettel a tornay@ktk.nyme.hu címre.

Köszönettel: Judit, Katona Györgyné

BÚCSÚ PROF. DR. GIDAI ERZSÉBETTŐL

Dsida Jenő: Légy már legenda

Pihenj le békén,
sorsodat tedd irgalmasabb kezekbe,
.....
Szólni szeretnél -
ne fáraszd már magad, szépen feledd el,
légy már legenda,
szelíd, világító, okos fejeddel -
megnőtt szemedből
csillagok jele csillan mostanában.
Fellegeken lépsz,
rezgő fényben, rezedák illatában.

Prof. Dr. Gidai Erzsébet
(1940 - 2008)

Tisztelt Gyászolók!

A Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának vezetése, munkatársai, hallgatói nevében búcsúzom nagyra becsült kollégánktól, vezető- és tanártársunktól, a Közgazdaságtudományi Kar egykori dékánjától, Prof. Dr. Gidai Erzsébettől.

Megrendülten állok a ravatal mellett. Fájdalmas a búcsú: egy kiváló oktatótól, a hazai és a nemzetközi tudományos körökben elismert kutatótól kell végleg elköszönnünk. Számunkra Gidai Erzsébet örökre a kar alapító dékánja marad, aki fáradhatatlan alkotó lendülettel hozta létre Magyarország legnyugatibb közgazdaságtudományi karát.

Ezt megelőzően számos területen bizonyította szakmai és vezetői képességeit. Első munkahelye a Magyar Nemzeti Bank volt, ahol hitelügyi előadóként dolgozott. 1963-ban egyetemi oktatói kinevezést nyert a Semmelweis Orvostudományi Egyetemre, ahonnan 1983-ban egyetemi docensként került át a Társadalomtudományi Intézetbe tudományos osztályvezetőnek.

1989 és 1991 között a Szakszervezetek Gazdaság- és Társadalomkutató Intézetének igazgatója, majd 1991-től a Társadalomkutató és Előrejelző Intézet igazgatója. 1996. július 1-jével egyetemi tanári kinevezést kapott jogelőd intézményünk, a Soproni Egyetem Közgazdasági Intézetébe. 1996-tól a Közgazdasági Intézet, 1999 szeptemberétől a Gazdálkodási Szak igazgatója. 2000 januárjától a Közgazdaságtudományi Kar ügyvezető igazgatója, majd 2000 márciusától 2006-ig a Közgazdaságtudományi Kar dékánja. 2001-től 2006-ig a Közgazdaságtudományi Kar Regionális Gazdaságkutató Intézetének igazgatója. A Közgazdaságtudományi Kar Doktori Iskoláját a MAB 2001-ben akkreditálta, melynek haláláig vezetője volt.

1975-ben védte meg kandidátusi disszertációját gazdasági prognosztika témakörben, 1988-ban szerezte meg a közgazdaságtudomány doktora tudományos fokozatot „Társadalmi-gazdasági folyamatok alternatív előrejelzése" címmel. 1996-ban közgazdaság-tudományágban, vállalkozáselmélet és gyakorlat tudományszakon habilitált a Miskolci Egyetemen.

Nagy tudású, felkészült oktató volt, több mint négy évtizedes felsőoktatási tevékenységének minden pillanatát láthatóan, érzékelhetően maga is élvezte. Lelkesen magyarázta a Mikro- és Makroökonómia bonyolult összefüggéseit; előadásait, konzultációit a szakma és a hallgatói iránti szeretete, hivatástudata hatotta át. A hallgatóknak mindig a maximumot nyújtotta, még vizsgákon is tanított, magyarázott, lelkesített.

A magas szintű elméleti ismeretek átadása mellett az alkalmazott közgazdaságtan egyes területeinek oktatására is kiemelt figyelmet fordított, diákjai ügyes-bajos gondjainak megoldására, tanácsok nyújtására is maradt energiája. Odaadással, a hallgatók érdeklődését felkeltve, a legújabb ismereteket átadva tartotta meg a foglalkozásait.

Nagy gonddal, kitüntetett figyelemmel foglalkozott a határon túlról érkező hallgatókkal, pályafutásukat az egyetem elvégzése után is nyomon követte. Ajtaja a hallgatók előtt mindig nyitva volt, bármikor kikérhették tanácsait, véleményét és mindig bizton számíthattak rá.

A közgazdászképzés korszerűsítésének, a képzés minősége növelésének, új szakok, szakirányok indításának élharcosa volt. A kar dékánjaként és a Doktori Iskola vezetőjeként kollégáitól, munkatársaitól megkövetelte a kiemelkedő színvonalú kutatási tevékenységet, a kutatási eredményeknek az oktatás folyamatába való beépítését, a legkorszerűbb ismereteknek az oktatását, a szakirodalom elmélyült tanulmányozását.

Kiemelkedően magas színvonalú oktatásszervezői tevékenységet végzett. 1996-ban a Soproni Egyetem Gazdálkodási Szak akkreditációs anyagát kidolgozó munkacsoport vezetője volt, irányította, megszervezte, elindította egyetemünkön a közgazdászképzést. 1999/2000-ben összefogta, irányította a Közgazdaságtudományi Kar, valamint a Kar Doktori Iskolájának akkreditációs anyagát kidolgozó munkacsoportot. Kiemelt eredményei között könyvelhette el, hogy a Magyar Akkreditációs Bizottság a kar szakmai tevékenységét kiválóra minősítette. Vezetése alatt a kar oktatási tevékenységének spektruma kiszélesedett, az akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzéstől a Doktori Iskoláig. A több lépcsős felsőoktatási képzés valamennyi szintjét, a minőségre mindig külön figyelmet, energiát fordítva bevezette, irányította. Dékáni vezetése alatt a karon a nappali alapképzés mellett levelező, posztgraduális és doktori képzések folytak jelentős hallgatói létszámokkal.

Nagy szorgalommal vett részt a közgazdász képzés bolognai rendszerre való átalakításának folyamatában. Ezzel kap-

csolatban mind az elméleti képzési ág, mind a gazdálkodási terület országos bizottságainak munkáiban is vezető szerepet töltött be. Valamennyi felsőoktatási intézmény által elfogadott programokat, tematikákat dolgozott ki. A kar alapképzéseinek, akkreditációs anyagainak kidolgozását is ő irányította. A Közszolgálati alapszak, valamint a Közgazdálkodás és közpolitika mesterképzések szakfelelőse volt. Ezen képzéseknél az volt a célja, hogy a végzettek a közpolitika, a közgazdálkodás és a közigazgatás területein képesek legyenek elemzési, tervezési, koordinációs és irányítási feladatok ellátására.

Magyarországon elsőként dolgozta ki az Egészségügyi menedzser, a Gyógyszerész-közgazdász és az Orvos-közgazdász posztgraduális képzések tanterveit. Az elsők között oktatta az Egészség-gazdaságtan, a Kórházgazdaságtan tantárgyakat. 1994-ben a József Attila Tudományegyetemen, majd 2000-ben egyetemünk Közgazdaságtudományi Karán szervezte meg a képzést. A szakirányú továbbképzést elvégzett hallgatók az egészségügy területén számos közép- és felsővezetői állást pályázhatnak meg, amelyek gazdasági ismereteket is igényelnek.

Prof. Dr. Gidai Erzsébet a jövőkutatás, a prognosztika, az egészség-gazdaságtan területén iskolateremtő volt. A gazdasági és társadalmi folyamatok kölcsönhatásának közép- és hosszú távú előrejelzése, a vállalkozások makro- és nemzetközi környezetének vizsgálata, az Európai Unió fejlődési tendenciái álltak érdeklődése középpontjában. Kutatásai a társadalmi-gazdasági folyamatok modellezésére irányultak, e területen szerzett hazánkban és a világban hírnevet. Eredményeit számos magyar és idegen nyelvű publikációban adta közre. Egyik legismertebb munkája az Akadémia kiadónál megjelent „Jövőalternatívák" című könyve, melyet több egyetemen használnak szakirodalomként. A jövőkutatás módszertanáról írt társszerzős könyve a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadónál nívódíjban részesült. Szerkesztőbizottsági tagja volt a Prognosztika, az Egészségügyi Gazdasági Szemle című folyóiratoknak. A Gazdaság és Társadalom című folyóiratot kiadta és a szerkesztőbizottságot vezette. Külföldi, hazai konferenciák, szimpóziumok előadója volt. Több külföldi egyetemen is előadott, kutatott. Németország, Hollandia, Franciaország, Egyiptom több egyetemén tartott rendszeresen előadásokat.

Számos rangos hazai és nemzetközi szervezet tisztségviselője volt. Többek közt tagja, 1987 és 2000 között elnöke volt az MTA Jövőkutatási Bizottságának. Az MTA-TMB Közgazdasági Szakbizottságának tagja volt 1986 és 2001 között. A Jövőkutatási Világszövetség, a Nemzetközi jövőkutatási Társaság, a Szervezési és Vezetési Tudományos társaság szintén számíthatott munkájára.

Prof. Dr. Gidai Erzsébet egyetemi tanár kiváló szakmai felkészültséggel, széleskörű szakmai vezetői tapasztalatokkal rendelkezett. Elévülhetetlen érdemeket szerzett a Nyugat-magyarországi Egyetemen a közgazdász képzés indításában, az oktatásszervezésben. A felsőoktatás elhivatott szaktekintélye volt, iskolateremtő professzor, aki a hallgatók képzését, oktatását hivatásának tekintette, és akit a diákok, munkatársak megbecsültek, szerettek. A hiányt, amit távozása jelent, a kar mély fájdalommal éli meg. Emléke örökké él szívünkben.

Tisztelt Dékán, Professzor Asszony, Kedves Erzsike! Nyugodj békében!

Prof. Dr. Székely Csaba dékán
Dr. Andrássy Adél CSc

IN MEMORIAM
DR. CSC ÉGETŐ EMESE
(1939-2008)

Dr. CSc Égető Emese

2008. július 17-én súlyos betegség következtében elhunyt Dr. CSc Égető Emese, a Közgazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani és Társadalomtudományi Intézetének ny. egyetemi docense. Halála a kar, és az intézet valamennyi munkatársát mélyen érintette. Elhunytával a felsőoktatás, különösen az elméleti közgazdaságtan képzés országosan ismert, jól felkészült oktatóját vesztettük el.

1962-ben a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem pénzügy szakán végzett. Közgazdász oklevelének megszerzése után a szegedi József Attila Tudományegyetem Politikai Gazdaságtan Tanszékén helyezkedett el, és haláláig oktatott a Szegedi Tudományegyetem Gazdálkodástudományi Kar Pénzügy Tanszékén. 1994-ben a József Attila Tudományegyetem Jogi Karán Prof. Dr. Gidai Erzsébettel közösen megszervezték az Egészségügyi menedzser, a Gyógyszerész-közgazdász és az Orvos-közgazdász posztgraduális képzéseket. Ezen képzések oktatásában mind Szegeden, mind Sopronban, ill. Budapesten részt vett.

Tudományos és oktatási munkássága alapján 1973-ban a közgazdaságtudományok kandidátusává avatták. Az 1980-as években tagja volt az MTA Tudományos Minősítő Bizottsága Közgazdasági Szakbizottságának.

1998-tól folyamatosan oktatott a Soproni Egyetemen, majd a Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karán, előbb további jogviszonyú, majd 2001-től főállású docensként. Több éven keresztül tanszékvezetői megbízatásának is eleget tett. Karunkon elméleti tantárgyakat oktatott: Összehasonlító gazdaságtan, Közgazdasági elméletek története. Előadásaira precízen felkészült, közvetlen kapcsolatot tartott a hallgatókkal, a szakirodalmat folyamatosan nyomon követte.

A közgazdaságtani felsőoktatás jeles kutatójaként elsősorban a tulajdon és a tulajdonosi érdekeltség, a privatizáció, a privatizációs technikák, és az egészségügyi szolgáltatások gazdasági kérdéseivel foglalkozott.

Eltávozásával a kar és az intézet dolgozói közvetlen, kiegyensúlyozott munkatársukat, a hallgatók széles látókörű, jól felkészült oktatójukat veszítették el. Emlékét megőrizzük.

Dr. Andrássy Adél, intézetigazgató
NYME-KTK,
Közgazdaságtani és Társadalomtudományi Intézet

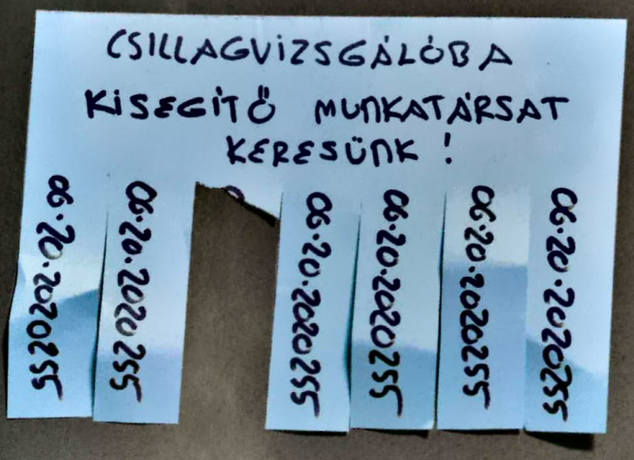

Bármelyik híváson múlhat a jövőd

Telefonálj hálón belül
18 FT/PERC-ért,
dumáld le az **1300 Ft**-os havidíjad,
és ragadj meg minden lehetőséget!

djuice Free Generation

Csapj le rá ha még nem vagy 26, és élvezd amíg csak akarod!

SAMSUNG E210
FREE GENERATION CSOMAGBAN:
1 980 FT
2 ÉVES HŰSÉGNYILATKOZATTAL

djuice®

A djuice Free Generation új számlás tarifacsomagra 2008. okt. 2. és 2009. jan. 31. között lehet előfizetni. Az előfizetés feltétele, hogy az előfizető 26 éves kor alatt legyen. A készülékajánlat 2008. okt. 2. és nov. 2. között érvényes. Egy előfizető nevére összesen 2 djuice Free Generation számlás előfizetés vásárolható. Az 1300 Ft-os havidíj 100%-ban lebeszélhető minden belföldi mobil- és vezetékes irányba. A 18 Ft-os percdíj hálózaton belül érvényes, más belföldi mobil- és vezetékes hálózatba történő hívás esetén a percdíj 36 Ft, minden időszakban. A készülék csak Pannon SIM-kártyával használható. A tarifacsomag további részleteit keresd a Pannon üzletekben, a www.djuice.hu-n és a 1220-as telefonos ügyfélszolgálati számon.

Tényleg erre akarsz emlékezni
a diákéveidből?
DIÁK HITEL
www.diakhitel.hu
06-40-24-00-24
Legyél, aki lenni akarsz!